

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету

25 серпня 2022 року,

протокол № 1

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

2022 року

м.п.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

з навчальної дисципліни

«КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО»

для підготовки на першому освітньому рівні

здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра

за спеціальністю 081 Право

галузі знань 08 Право

ЧАСТИНА 1

м. Хмельницький

2022

РОЗРОБНИКИ

ДОЦЕНТ кафедри кримінального права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент

_____ Віктор ЗАХАРЧУК
7 серпня 2022 року

доцентка кафедри кримінального права та процесу, кандидатка юридичних наук,
доцентка

_____ Тетяна НІКІФОРОВА
7 серпня 2022 року

Доцент кафедри кримінального права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент

_____ Дмитро ВИГОВСЬКИЙ
7 серпня 2022 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри кримінального права та процесу
8 серпня 2022 року, протокол № 1

Завідувач кафедри, кандидат юридичних наук,
доцент
8 серпня 2022 року

_____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ

В.о. декана юридичного факультету, кандидат
юридичних наук, доцент
8 серпня 2022 року

_____ Віктор ЗАХАРЧУК

ЗМІСТ

			Стор.	
1.	Структура вивчення навчальної дисципліни		–	3
	1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	–	3
	1.2.	Лекції		4
	1.3.	Семінарські заняття	–	7
	1.4.	Самостійна робота студентів	–	24
	1.5.	Індивідуальні завдання	–	34
	1.6.	Підсумковий контроль	–	36
2.	Схема нарахування балів		–	40
3.	Рекомендовані джерела		–	41
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		–	53

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин												
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання						
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін. зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін. зав.	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1.	Тема 1. Кримінальне право як галузь права та юридична наука. Джерела кримінального права	8	2	2	-	-	4	14	2	-	-	-	-	12
2.	Тема 2. Кримінальний закон	12	2	2	-	-	8	12	-	2	-	-	-	10
3.	Тема 3. Поняття кримінального правопорушення та його види	10	2	2	-	-	6	12	-	2	-	-	-	10
4.	Тема 4. Поняття кримінальної відповідальності, склад кримінального правопорушення та його види.	14	2	2	-	-	10	14	2	-	-	-	-	12
5.	Тема 5. Об'єкт кримінального правопорушення	12	2	2	-	-	8	14	2	-	-	-	-	12
6.	Тема 6. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення	14	4	4	-	-	6	14	2	2	-	-	-	10
7.	Тема 7. Суб'єкт кримінального правопорушення	14	4	4	-	-	6	14	2	-	-	-	-	12
8.	Тема 8. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення	14	4	4	-	-	6	12	2	2	-	-	-	8
9.	Тема 9. Стадії вчинення кримінального правопорушення	8	2	2	-	-	4	14	2	-	-	-	-	12
10.	Тема 10. Співучасть у кримінальному правопорушенні	14	4	4	-	-	6	12	2	2	-	-	-	8
11.	Тема 11. Множинність кримінальних правопорушень	14	4	4	-	-	6	14	2	-	-	-	-	12

12.	Тема 12. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння	14	4	4	-	-	6	14	2	-			12
13.	Тема 13. Звільнення від кримінальної відповідальності	14	2	2	-	-	10	12	-	-			12
14.	Тема 14. Поняття, мета, система та види покарань	16	4	4	-	-	8	12	2	-			10
15.	Тема 15. Призначення покарання	16	4	4	-	-	8	14	2	-			12
16.	Тема 16. Звільнення від покарання і його відбування. Погашення та зняття судимості	16	4	4	-	-	8	14	2	-			12
17.	Тема 17. Інші заходи кримінально-правового характеру. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб	16	4	4	-	-	8	14	2	-			12
18.	Тема 18. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх	14	2	2	-	-	10	14	-	2			12
	Усього	240	56	56			128	240	28	12			200

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість Годин Денна форма	Кількість Годин Заочна форма
1	2	3	
1.	Кримінальне право як галузь права та юридична наука. Джерела кримінального права	2	2
1.1.	Поняття, предмет і метод кримінального права.		
1.2.	Завдання кримінального права України.		
1.3.	Кримінальне право і суміжні галузі права.		
1.4.	Система кримінального права України.		
1.5.	Принципи кримінального права України.		
1.6.	Джерела кримінального права		
2.	Кримінальний закон	2	-
2.1.	Система і загальна характеристика Кримінального кодексу України 2001 р.		
2.2.	Поняття, структура і види кримінально-правових норм.		
2.3.	Чинність кримінального закону в просторі.		
2.4.	Чинність кримінального закону щодо осіб.		
2.5.	Чинність кримінального закону у часі.		
2.6.	Поняття та види тлумачення кримінального закону.		
3.	Поняття кримінального правопорушення та його види	2	-
3.1.	Поняття і ознаки кримінального правопорушення.		
3.2.	Поняття і ознаки малозначного діяння, що формально містить ознаки кримінального правопорушення.		
3.3.	Класифікація кримінальних правопорушень.		
3.4.	Поняття кримінального проступку, нетяжкого злочину, тяжкого і особливо тяжкого злочину.		
4.	Поняття кримінальної відповідальності, склад кримінального правопорушення та його види	2	2
4.1.	Поняття та ознаки кримінальної відповідальності.		
4.2.	Форми реалізації кримінальної відповідальності.		
4.3.	Межі кримінальної відповідальності.		
4.4.	Підстава кримінальної відповідальності.		
4.5.	Поняття і значення складу кримінального правопорушення.		
4.6.	Співвідношення понять «кримінальне правопорушення» і «склад кримінального правопорушення».		
4.7.	Елементи і ознаки складу кримінального правопорушення.		
4.8.	Класифікація складів кримінальних правопорушень.		
5.	Об'єкт кримінального правопорушення	2	2
5.1.	Поняття і значення об'єкта кримінального правопорушення.		
5.2.	Класифікація об'єктів кримінального правопорушення.		
5.3.	Загальний об'єкт кримінального правопорушення і його значення.		
5.4.	Родовий об'єкт кримінального правопорушення і його значення.		
5.5.	Безпосередній об'єкт кримінального правопорушення і його значення.		
5.6.	Поняття предмета кримінального правопорушення, його відмінність від об'єкта кримінального правопорушення.		
6.	Об'єктивна сторона кримінального правопорушення	4	2
6.1.	Поняття, ознаки і значення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.		
6.2.	Суспільно-небезпечне діяння як основна ознака об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.		
6.3.	Суспільно-небезпечні наслідки, їх поняття і види.		
6.4.	Причинний зв'язок між суспільно-небезпечним діянням і суспільно-небезпечними наслідками.		

6.5.	Факультативні ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення: спосіб, місце, час, обстановка, знаряддя і засоби вчинення кримінального правопорушення.		
7.	Суб'єкт кримінального правопорушення	4	2
7.1.	Поняття і ознаки суб'єкта кримінального правопорушення.		
7.2.	Поняття та види спеціального суб'єкта кримінального правопорушення.		
7.3.	Фізична особа як суб'єкт кримінального правопорушення.		
7.4.	Вік як ознака суб'єкта кримінального правопорушення.		
7.5.	Осудність як ознака суб'єкта кримінального правопорушення.		
7.6.	Поняття і критерії неосудності.		
7.7.	Поняття і кримінально-правове значення обмеженої осудності.		
8.	Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення	4	2
8.1.	Поняття, ознаки і значення суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.		
8.2.	Поняття та форми вини.		
8.3.	Поняття та види умислу.		
8.4.	Поняття та види необережності.		
8.5.	Випадок (казус) і його відмінність від кримінально протиправної недбалості.		
8.6.	Складна (подвійна) форма вини.		
8.7.	Факультативні ознаки суб'єктивної сторони: мотив і мета кримінального правопорушення, емоційний стан.		
8.8.	Помилка в кримінальному праві та її вплив на кримінальну відповідальність.		
9.	Стадії вчинення кримінального правопорушення	2	2
9.1.	Поняття і види стадій вчинення кримінального правопорушення.		
9.2.	Поняття закінченого та незакінченого кримінального правопорушення.		
9.3.	Кримінальна відповідальність за готування до кримінального правопорушення.		
9.4.	Поняття та види замаху на кримінального правопорушення.		
9.5.	Поняття та кримінально-правове значення добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця.		
10.	Співучасть у кримінальному правопорушенні	4	2
10.1.	Поняття та ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні.		
10.2.	Види співучасників.		
10.3.	Форми співучасті.		
10.4.	Кримінальна відповідальність співучасників.		
10.5.	Експес виконавця.		
10.6.	Добровільна відмова співучасників від доведення кримінального правопорушення до кінця.		
10.7.	Причетність до кримінального правопорушення та її відмінність від співучасті.		
11.	Множинність кримінальних правопорушень	4	2
11.1.	Поняття та види одиничних кримінальних правопорушень.		
11.2.	Поняття множинності кримінальних правопорушень та її кримінально-правова характеристика.		
11.3.	Повторність кримінальних правопорушень.		
11.4.	Сукупність кримінальних правопорушень.		
11.5.	Відмінність сукупності кримінальних правопорушень від конкуренції кримінально-правових норм.		
11.6.	Рецидив кримінальних правопорушень.		
11.7.	Правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень.		
12.	Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння	4	2
12.1.	Поняття обставин, що виключають кримінальну протиправність		

12.2.	діяння. Види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.		
12.3.	Кримінально-правова характеристика обставин, що виключають протиправність діяння:		
12.3.1.	необхідна оборона;		
12.3.2.	уявна оборона;		
12.3.3.	затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення;		
12.3.4.	крайня необхідність.		
12.3.5.	фізичний або психічний примус;		
12.3.6.	виконання наказу або розпорядження;		
12.3.7.	діяння, пов'язане з ризиком;		
12.3.8.	виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації;		
12.3.9.	виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України		
13.	Звільнення від кримінальної відповідальності	2	-
13.1.	Поняття та види звільнення від кримінальної відповідальності.		
13.2.	Відмежування звільнення від кримінальної відповідальності від суміжних правових інститутів.		
13.3.	Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям.		
13.4.	Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.		
13.5.	Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.		
13.6.	Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки.		
13.7.	Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.		
14.	Поняття, мета, система та види покарань	4	2
14.1.	Поняття і ознаки покарання.		
14.2.	Мета покарання.		
14.3.	Поняття, ознаки і значення системи покарань. Класифікація покарань.		
14.4.	Штраф як вид покарання.		
14.5.	Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу як вид покарання.		
14.6.	Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як вид покарання.		
14.7.	Громадські роботи як вид покарання.		
14.8.	Виправні роботи як вид покарання.		
14.9.	Службові обмеження для військовослужбовців як вид покарання.		
14.10.	Конфіскація майна як вид покарання.		
14.11.	Арешт як вид покарання.		
14.12.	Обмеження волі як вид покарання.		
14.13.	Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців як вид покарання.		
14.14.	Позбавлення волі на певний строк як вид покарання.		
14.15.	Довічне позбавлення волі як вид покарання.		
15.	Призначення покарання	4	2
15.1.	Загальні засади призначення покарання, їх поняття і зміст.		
15.2.	Обставини, що пом'якшують покарання.		
15.3.	Обставини, що обтяжують покарання.		
15.4.	Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті.		

15.5.	Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.		
15.6.	Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.		
15.7.	Призначення покарання за сукупністю вироків.		
15.8.	Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення.		
15.9.	Обчислення строків покарання.		
16.	Звільнення від покарання і його відбування. Погашення та зняття судимості	4	2
16.1.	Поняття і юридична природа звільнення від покарання та його відбування.		
16.2.	Види звільнення від покарання та його відбування.		
16.3.	Звільнення від відбування покарання з випробуванням.		
16.4.	Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей.		
16.5.	Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку		
16.6.	Звільнення від покарання за хворобою.		
16.7.	Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким		
16.8.	Поняття і правове значення судимості.		
16.9.	Виникнення і припинення судимості.		
16.10.	Умови погашення судимості.		
16.11.	Дострокове зняття судимості.		
17.	Інші заходи кримінально-правового характеру. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб	4	2
17.1.	Поняття та мета примусових заходів медичного характеру.		
17.2.	Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру.		
17.3.	Види примусових заходів медичного характеру.		
17.4.	Продовження, зміна та припинення примусових заходів медичного характеру.		
17.5.	Примусове лікування.		
17.6.	Спеціальна конфіскація.		
17.7.	Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство.		
17.8.	Поняття заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб		
17.9.	Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб		
17.10.	Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру		
18.	Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх	2	2
18.1.	Особливості звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності.		
18.2.	Особливості застосування до неповнолітніх покарання.		
18.3.	Особливості звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування.		
18.4.	Особливості припинення судимості щодо неповнолітніх.		
	Усього	56	28

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття

Тема 1. Кримінальне право як галузь права та юридична наука. Джерела кримінального права
Питання для усного опитування та дискусії

1.1. Поняття, предмет і метод кримінального права.

- 1.2. Завдання кримінального права України.
- 1.3. Кримінальне право і суміжні галузі права.
- 1.4. Система кримінального права України.
- 1.5. Принципи кримінального права України.
- 1.6. Джерела кримінального права України

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: поняття кримінального права, завдання кримінального права, предмет кримінального права, метод кримінального права, система кримінального права, принципи кримінального права.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- пояснення поняття кримінальне право як галузі права, юридичної науки, навчальної дисципліни;
- розуміння змісту предмета кримінального права України;
- характеристика основних методів кримінального права України;
- визначення та пояснення завдань кримінального права України;
- опис основних функцій кримінального права України;
- пояснення взаємозв'язку кримінального права України із суміжними галузями права: конституційним правом, адміністративним правом, кримінальним виконавчим правом, кримінальним процесом, міжнародним правом тощо;
- визначення системи кримінального права України;
- характеристика основних принципів кримінального права;
- визначення поняття джерел кримінального права;
- характеристика джерел кримінального права.

Семінарське заняття

Тема 2. Кримінальний закон

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Кримінальний закон як джерело кримінального права.
- 2.2. Система і загальна характеристика чинного кримінального кодексу України.
- 2.3. Поняття, структура і види кримінально-правових норм.
- 2.4. Чинність кримінального закону в просторі.
- 2.5. Чинність кримінального закону щодо осіб.
- 2.6. Чинність кримінального закону у часі.
- 2.7. Поняття та види тлумачення кримінального закону

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: поняття кримінального права, завдання кримінального права, кримінальне законодавство, чинність кримінального закону, зворотна дія закону у часі, проміжний закон, екстрадиція, диспозиція, санкція, бланкетна диспозиція, відсильна диспозиція, відносно-визначена, альтернативна та кумулятивна санкції.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- пояснення становлення та розвиток кримінального права;

- пояснення змісту кримінального закону як джерела кримінального права;
- визначення системи закону про кримінальну відповідальність;
- визначення характерних рис чинного Кримінального кодексу України;
- визначення поняття та видів кримінально-правових норм;
- визначення поняття диспозиції і санкції кримінально-правової норми;
- визначення понять проста, описова, бланкетна та відсильна диспозиції кримінально-правової норми;
- пояснення змісту видів диспозиції кримінально-правової норми на конкретних прикладах;
- визначення понять відносно-визначена, альтернативна та кумулятивна санкції;
- пояснення змісту видів санкції кримінально-правової норми на конкретних прикладах;
- пояснення поняття чинності закону про кримінальну відповідальність у просторі;
- обґрунтування принципів чинності кримінального закону в просторі: територіальний принцип, принцип громадянства, універсальний принцип;
- роз'яснення понять повний та обмежений дипломатичні імунітети;
- визначення обставин та підстав при яких кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України;
- пояснення поняття території України;
- визначення об'єктів, що не є територією України, але на які поширюється юрисдикція і сфера застосування кримінального права України;
- розуміння принципу громадянства;
- пояснення правових наслідків засудження особи за межами України;
- розуміння універсального принципу;
- розуміння чинності кримінального закону в часі;
- розуміння зворотної дії закону про кримінальну відповідальність.

Семінарське заняття

Тема 3. Поняття кримінального правопорушення та його види

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1. Поняття кримінального правопорушення.
- 3.2. Ознаки кримінального правопорушення.
- 3.3. Поняття і ознаки малозначного діяння, що формально містить ознаки кримінального правопорушення.
- 3.4. Класифікація кримінальних правопорушень.

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: кримінальне правопорушення, протиправність, караність, суспільна небезпечність, винність, малозначне діяння, кримінальний проступок, нетяжкий злочин, тяжкий злочин, особливо тяжкий злочин.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- наведення законодавчого визначення кримінального правопорушення;
- обґрунтування різних підходів до визначення поняття кримінального правопорушення (злочину) в науці кримінального права;
- характеристика ознак кримінального правопорушення;
- розуміння діяння (дії, бездіяльності) у кримінально-правовому значенні;
- розуміння винності діяння;
- розуміння суб'єкта кримінального правопорушення;
- розуміння суспільної небезпечності кримінального правопорушення;
- розуміння протиправності кримінального правопорушення;

- розуміння кримінальної караності кримінального правопорушення;
- розуміння криміналізації та декриміналізації;
- наведення законодавчого визначення малозначного діяння;
- пояснення відмінностей між малозначним діянням і кримінальним правопорушенням;
- пояснення відмінностей між кримінальним правопорушенням та іншими правопорушеннями;
- наведення законодавчої класифікації кримінальних правопорушень (ст. 12 КК України);
- наведення інших критеріїв класифікації кримінальних правопорушень (за родовим об'єктом посягання; за характером суспільно небезпечних наслідків; за формою вини; за суб'єктом кримінального правопорушення; за наявності предмета кримінального правопорушення; за наявності потерпілого тощо).

Семінарське заняття

Тема 4. Поняття кримінальної відповідальності, склад кримінального правопорушення та його види

Питання для усного опитування та дискусії

- 4.1. Поняття та ознаки кримінальної відповідальності.
- 4.2. Форми реалізації кримінальної відповідальності.
- 4.3. Межі кримінальної відповідальності.
- 4.4. Підстава кримінальної відповідальності.
- 4.5. Поняття і значення складу кримінального правопорушення.
- 4.6. Співвідношення понять «кримінальне правопорушення» і «склад кримінального правопорушення».
- 4.7. Елементи і ознаки складу кримінального правопорушення.
- 4.8. Класифікація складів кримінальних правопорушень.

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: кримінальні правовідносини, об'єкт кримінальних правовідносин, суб'єкт кримінальних правовідносин, кримінальна відповідальність, форми реалізації кримінальної відповідальності, межі кримінальної відповідальності, підстава кримінальної відповідальності, склад кримінального правопорушення, об'єкт кримінального правопорушення, суб'єкт кримінального правопорушення, об'єктивна сторона кримінального правопорушення, суб'єктивна сторона кримінального правопорушення, кримінальні правопорушення з матеріальним складом, кримінальні правопорушення з формальним складом, кримінальні правопорушення з усіченим складом.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- розуміння понять «кримінальні правовідносини», «кримінальна відповідальність»;
- обґрунтування підстави кримінальної відповідальності;
- розуміння видів кримінальної відповідальності (позитивної та негативної);
- розуміння моменту виникнення позитивної та негативної кримінальної відповідальності;
- розуміння співвідношення понять «кримінальна відповідальність» та «покарання»;
- розуміння форм реалізації кримінальної відповідальності;
- пояснення моменту виникнення та припинення кримінальної відповідальності;
- розуміння поняття «склад кримінального правопорушення»;
- пояснення змісту об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення (об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона);

- пояснення обов'язкових та факультативних ознак складу кримінального правопорушення;
- обґрунтування функцій складу кримінального правопорушення;
- розуміння співвідношення понять «кримінальне правопорушення» та «склад кримінального правопорушення»;
- визначення видів складів кримінальних правопорушень за різними критеріями;

Семінарське заняття

Тема 5. Об'єкт кримінального правопорушення

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Поняття і значення об'єкта кримінального правопорушення.
- 5.2. Класифікація об'єктів кримінальних правопорушень.
- 5.3. Загальний об'єкт кримінального правопорушення і його значення.
- 5.4. Родовий об'єкт кримінального правопорушення і його значення.
- 5.5. Безпосередній об'єкт кримінального правопорушення і його значення.
- 5.6. Поняття предмета кримінального правопорушення, його відмінність від об'єкта кримінального правопорушення.
- 5.7. Потерпілий від кримінального правопорушення.

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: об'єкт кримінального правопорушення, класифікація об'єктів кримінального правопорушення, загальний об'єкт кримінального правопорушення, родовий об'єкт кримінального правопорушення, безпосередній об'єкт кримінального правопорушення, предмет кримінального правопорушення, потерпілий від кримінального правопорушення.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- розуміння поняття «об'єкт кримінального правопорушення»;
- обґрунтування різних підходів до визначення поняття об'єкта кримінального правопорушення (злочину) в науці кримінального права;
- розуміння суспільних відносин як об'єкта кримінального правопорушення;
- роз'яснення структурних елементів суспільних відносин;
- розуміння кримінально-правового значення об'єкта кримінального правопорушення;
- обґрунтування класифікації об'єкта кримінального правопорушення за вертикаллю та горизонталлю;
- розуміння загального, родового та безпосереднього об'єктів кримінальних правопорушень;
- розуміння основного безпосереднього об'єкта кримінального правопорушення;
- розуміння додаткового безпосереднього об'єкта кримінального правопорушення та його поділу на додатковий необхідний та додатковий факультативний об'єкти кримінального правопорушення;
- розуміння поняття «предмет кримінального правопорушення»;
- розмежування понять «об'єкт кримінального правопорушення», «предмет кримінального правопорушення»;
- розуміння поняття «потерпілий від кримінального правопорушення».

Семінарське заняття

Тема 6. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення

Питання для усного опитування та дискусії

- 6.1. Поняття, ознаки і значення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
- 6.2. Суспільно небезпечне діяння як основна ознака об'єктивної сторони складу

кримінального правопорушення.

6.3. Суспільно небезпечні наслідки, їх поняття і види.

6.4. Причинний зв'язок між суспільно-небезпечним діянням і суспільно небезпечними наслідками.

6.5. Факультативні ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення: спосіб, місце, час, обстановка, знаряддя і засоби вчинення кримінального правопорушення.

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення, суспільно небезпечне діяння, суспільно небезпечні наслідки, причинний зв'язок між діянням і наслідками, факультативні ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення: спосіб, місце, час, обстановка, знаряддя і засоби вчинення кримінального правопорушення.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- розуміння поняття «об'єктивна сторона кримінального правопорушення»;
- розуміння ознак об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення;
- розмежування обов'язкових та факультативних ознак об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення;
- розуміння випадків за яких факультативні ознаки об'єктивної сторони можуть виступати як основні ознаки;
- пояснення значення діяння як основної ознаки об'єктивної сторони кримінального правопорушення;
- обґрунтування обов'язку особи та реальної можливості діяти певним чином;
- розуміння поняття «змішана бездіяльність»;
- розуміння того, що переконання, думки, ідеї не можуть тягнути за собою кримінальну відповідальність, поки вони не проявляються зовні в певних діях чи вчинках особи;
- пояснення значення суспільно небезпечних наслідків та їх видів;
- пояснення випадків при яких суспільно небезпечні наслідки є обов'язковою ознакою об'єктивної сторони;
- наведення видів кримінальних правопорушень залежно від конструювання об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення;
- пояснення значення та видів причинно-наслідкового зв'язку між діянням та суспільно небезпечними наслідками;
- розуміння місця, часу, обстановки, способу, знарядь та засобів вчинення кримінальних правопорушень;
- вміння розмежовувати знаряддя та засоби вчинення кримінального правопорушення.

Семінарське заняття

Тема 7. Суб'єкт кримінального правопорушення

Питання для усного опитування та дискусії

7.1. Поняття і ознаки суб'єкта кримінального правопорушення.

7.2. Поняття та види спеціального суб'єкта кримінального правопорушення.

7.3. Фізична особа як суб'єкт кримінального правопорушення.

7.4. Вік як ознака суб'єкта кримінального правопорушення.

7.5. Осудність як ознака суб'єкта кримінального правопорушення.

7.6. Поняття і критерії неосудності.

7.7. Поняття і кримінально-правове значення обмеженої осудності.

7.8. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: суб'єкт кримінального правопорушення, фізична особа, вік кримінальної відповідальності, загальний суб'єкт кримінального правопорушення, спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення, осудність, неосудність, обмежена осудність, примусові заходи медичного характеру, вчинення кримінального правопорушення у стані сп'яніння, примусове лікування.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- наведення законодавчого визначення суб'єкта кримінального правопорушення;
- наведення законодавчого визначення спеціального суб'єкта кримінального правопорушення;
- обґрунтування основних ознак суб'єкта кримінального правопорушення: фізична особа, вік, осудність;
- пояснення необхідності встановлення віку особи та обґрунтування можливих варіантів встановлення віку особи;
- розкриття критеріїв осудності;
- обґрунтування кримінально-правового значення обмеженої осудності;
- розуміння значення неосудності особи;
- обґрунтування кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення, вчинені у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Семінарське заняття

Тема 8. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення

Питання для усного опитування та дискусії

- 8.1. Поняття, ознаки і значення суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
- 8.2. Поняття та форми вини.
- 8.3. Поняття та види умислу.
- 8.4. Поняття та види необережності.
- 8.5. Випадок (казус) і його відмінність від кримінально протиправної недбалості.
- 8.6. Складна (подвійна) форма вини.
- 8.7. Факультативні ознаки суб'єктивної сторони: мотив і мета кримінального правопорушення, емоційний стан.
- 8.8. Помилка в кримінальному праві та її вплив на кримінальну відповідальність.

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення, вина, умисел, прямий умисел, непрямий умисел, необережність, кримінально протиправна самовпевненість, кримінально протиправна недбалість, випадок (казус), складна (подвійна) форма вини, мотив, мета, емоційний стан, помилка в кримінальному праві.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- розуміння значення суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення;
- наведення обов'язкових та факультативних ознак суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення;
- наведення законодавчого визначення вини як обов'язкової ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення;
- характеристика категорій вини;
- розуміння форм вини та вміння пояснити їх значення;
- наведення видів умислу, які закріплені на законодавчому рівні у КК України, та характеристика інших видів умислу;
- наведення видів необережності, які закріплені на законодавчому рівні у КК України, та характеристика інших видів необережності;
- розкриття інтелектуальної та вольової складових частин умислу та необережності як форм вини;
- вміння розмежовувати прямий умисел від непрямого;
- вміння розмежовувати кримінально протиправну самовпевненість від кримінально протиправної недбалості;
- вміння розмежовувати непрямий умисел від кримінально протиправної недбалості;
- розуміння поняття «випадок» («казус»);
- вміння знаходити відмінність кримінально протиправної недбалості від казусу;
- розуміння поняття «складної» («подвійної», «змішаної») форми вини;
- обґрунтування значення мотиву як факультативної ознаки суб'єктивної сторони;
- обґрунтування значення мети як факультативної ознаки суб'єктивної сторони;
- розуміння поняття «емоційного стану» як факультативної ознаки суб'єктивної сторони;
- розуміння поняття «помилка» в кримінальному праві;
- наведення видів помилок в кримінальному праві (юридична і фактична);
- характеристика наслідків, що тягне за собою юридична помилка.

Семінарське заняття

Тема 9. Стадії вчинення кримінального правопорушення

Питання для усного опитування та дискусії

- 9.1. Поняття і види стадій вчинення кримінального правопорушення.
- 9.2. Поняття закінченого та незакінченого кримінального правопорушення.
- 9.3. Кримінальна відповідальність за готування до кримінального правопорушення.
- 9.4. Поняття та види замаху на кримінального правопорушення.
- 9.5. Поняття та кримінально-правове значення добровільної відмови при незакінченому кримінальному правопорушенні.

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: стадія вчинення кримінального правопорушення, закінчене кримінальне правопорушення, незакінчене кримінальне правопорушення, готування до кримінального правопорушення, замах на кримінальне правопорушення, закінчений замах, незакінчений замах, добровільна відмова від вчинення кримінального правопорушення.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- вміння виділяти стадії вчинення умисного кримінального правопорушення;
- обґрунтування понять «закінчене кримінальне правопорушення» та «незакінчене кримінальне правопорушення»;
- пояснення стадії готування до кримінального правопорушення та видів готування до кримінального правопорушення;
- пояснення стадії замаху на кримінального правопорушення та його видів;

- вміння пояснити момент закінчення кримінального правопорушення на практичних прикладах;
- розмежування моменту закінчення кримінальних правопорушень залежно від конструкції складу кримінального правопорушення ;
- розуміння ознак добровільної відмови при незакінченому кримінальному правопорушенні;
- розуміння співвідношення понять «добровільна відмова» та «щире каяття».

Семінарське заняття

Тема 10. Співучасть у кримінальному правопорушенні

Питання для усного опитування та дискусії

- 10.1. Поняття співучасті у кримінальному правопорушенні. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні.
- 10.2. Види співучасників. Кримінальна відповідальність співучасників.
- 10.3. Форми співучасті.
- 10.4. Безнаслідкова співучасть, невдале підбурювання або пособництво. Екссес виконавця. Співучасть у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом.
- 10.5. Добровільна відмова співучасників від вчинення кримінального правопорушення.
- 10.6. Причетність до кримінального правопорушення.

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: поняття співучасті у кримінальному правопорушенні, об'єктивні ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні, суб'єктивні ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні, види співучасників, форми співучасті, відповідальність співучасників, поняття невдалої співучасті, поняття та види екссесу виконавця, співучасть у кримінальному правопорушенні зі спеціальним суб'єктом, поняття добровільної відмови співучасників, поняття причетності до кримінального правопорушення, види причетності, відмінність співучасті від причетності до кримінального правопорушення.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- наведення законодавчого визначення співучасті;
- обґрунтування різних підходів до визначення поняття співучасті в науці кримінального права;
- характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак співучасті;
- визначення видів співучасників, згідно ст. 27 КК України;
- характеристика кожного виду співучасника та пояснення змісту їх ролі;
- пояснення змісту кримінальної відповідальності кожного виду співучасника;
- обґрунтування питання про відповідальність співучасників щодо ставлення їм у вину об'єктивних і суб'єктивних ознак кримінального правопорушення, які характеризують підвищену або, навпаки, знижену відповідальність виконавця;
- пояснення змісту поняття «форми співучасті»;
- наведення форм співучасті за об'єктивними та суб'єктивними критеріями;
- обґрунтування змісту простої та складної співучасті на конкретних прикладах;
- наведення законодавчого визначення понять: а) вчинення кримінального правопорушення групою осіб; б) вчинення кримінального правопорушення групою осіб за попередньою змовою; в) вчинення кримінального правопорушення організованою групою; г) вчинення кримінального правопорушення злочинною організацією;

- пояснення змісту кожної із форм співучасті, передбачених ст. 28 КК України на конкретних прикладах;
- обґрунтування змісту понять «безнаслідкова співучасть», «невдале підбурювання або пособництво» на конкретних прикладах;
- визначення поняття та видів ексцесу виконавця;
- пояснення змісту різних видів ексцесу виконавця на конкретних прикладах;
- обґрунтування співучасті у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом;
- обґрунтування особливостей добровільної відмови кожного із співучасників;
- наведення поняття причетності до кримінального правопорушення та відмежування його від співучасті;
- опрацювання постанови Пленуму Верховного Суду України від 23.12.2005 р. № 13 «Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями».

Семінарське заняття

Тема 11. Множинність кримінальних правопорушень

Питання для усного опитування та дискусії

- 11.1. Поняття та види одиничних кримінальних правопорушень.
- 11.2. Поняття множинності кримінальних правопорушень та її кримінально-правова характеристика.
- 11.3. Поняття та види повторності кримінальних правопорушень.
- 11.4. Поняття та види сукупності кримінальних правопорушень.
- 11.5. Відмінність ідеальної сукупності кримінальних правопорушень від конкуренції кримінально-правових норм.
- 11.6. Поняття та види рецидиву кримінальних правопорушень.
- 11.7. Правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень.

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: поняття та види одиничних кримінальних правопорушень, поняття множинності кримінальних правопорушень, види множинності кримінальних правопорушень, поняття повторності кримінальних правопорушень, види повторності кримінальних правопорушень, поняття сукупності кримінальних правопорушень, види сукупності кримінальних правопорушень, поняття та види конкуренції кримінально-правових норм, відмінність сукупності кримінальних правопорушень від конкуренції кримінально-правових норм, поняття рецидиву кримінальних правопорушень, види рецидиву кримінальних правопорушень, правові наслідки повторності кримінальних правопорушень, правові наслідки сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- опрацювання постанови Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010р. №7 «Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив кримінальних правопорушень та їх правові наслідки».
- визначення поняття та видів одиничних кримінальних правопорушень та пояснення значення його вивчення для розуміння множинності кримінальних правопорушень;
- пояснення змісту видів простих та ускладнених одиничних кримінальних правопорушень на конкретних прикладах;
- визначення множинності кримінальних правопорушень та обґрунтування різних підходів визначення цього поняття в науці кримінального права;
- наведення законодавчих видів множинності кримінальних правопорушень (ст.32-34 КК України);

- обґрунтування визначення інших видів множинності в теорії кримінального права;
- визначення повторності кримінальних правопорушень за ст. 32 КК України;
- пояснення змісту видів повторності на конкретних прикладах;
- визначення сукупності кримінальних правопорушень за ст. 33 КК України;
- пояснення змісту видів сукупності на конкретних прикладах;
- визначення рецидиву кримінальних правопорушень за ст. 34 КК України;
- пояснення змісту видів рецидиву на конкретних прикладах;
- визначення поняття конкуренції кримінально-правових норм;
- пояснення змісту різних видів конкуренції кримінально-правових норм на конкретних прикладах;
- обґрунтування відмінності сукупності кримінальних правопорушень та конкуренції кримінально-правових норм;
- обґрунтування правових наслідків повторності, сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень.

Семінарське заняття

Тема 12. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

Питання для усного опитування та дискусії

- 12.1. Поняття, види та значення обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.
- 12.2. Поняття та ознаки необхідної оборони. Перевищення меж необхідної оборони.
- 12.3. Поняття та ознаки уявної оборони.
- 12.4. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення: поняття, ознаки, перевищення меж затримання.
- 12.5. Поняття та ознаки крайньої необхідності. Перевищення меж крайньої необхідності.
- 12.6. Фізичний або психічний примус.
- 12.8. Виконання наказу або розпорядження.
- 12.9. Діяння, пов'язане з ризиком.
- 12.10. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації.
- 12.11. Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: поняття, види, кримінально-правове значення обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння, поняття та види необхідної оборони, поняття та види уявної оборони, перевищення меж необхідної оборони, поняття затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення, ознаки затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення, сутність фізичного та психічного примусу, поняття та ознаки крайньої необхідності, перевищення меж крайньої необхідності, критерії відмежування необхідної оборони та крайньої необхідності, поняття виконання наказу або розпорядження, сутність діяння, пов'язаного з ризиком, поняття та ознаки виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- наведення визначення обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння;
- обґрунтування наявності в науці кримінального права різних підходів до розуміння сутності обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння;

- обґрунтування кримінально-правового значення обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння;
- наведення законодавчо закріплених видів обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння;
- наведення законодавчого визначення поняття необхідної оборони, згідно ч. 1 ст. 36 КК України;
- опрацювання постанови Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 № 1 «Про судову практику у справах про необхідну оборону»;
- обґрунтування кримінально-правового значення необхідної оборони;
- обґрунтування підстав правомірності необхідної оборони;
- пояснення змісту перевищення меж необхідної оборони;
- пояснення змісту необхідної оборони та перевищення її меж на конкретних прикладах;
- визначення поняття, ознак та підстав правомірності уявної оборони
- обґрунтування кримінальної відповідальності особи при уявній обороні;
- пояснення змісту уявної оборони на конкретних прикладах;
- визначення поняття, ознак та підстав правомірності затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення за ст.. 38 КК України;
- пояснення змісту перевищення меж необхідних для затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення на конкретних прикладах;
- визначення поняття, ознак та підстав правомірності крайньої необхідності та перевищення її меж за ст.. 39 КК України;
- пояснення змісту крайньої необхідності та перевищення її меж на конкретних прикладах;
- пояснення змісту фізичного та психічного примусу на конкретних прикладах;
- обґрунтування кримінальної відповідальності особи, яка вчинила кримінальне правопорушення під впливом фізичного чи психічного примусу;
- визначення виконання наказу або розпорядження за ст. 41 КК України;
- обґрунтування змісту виконання наказу або розпорядження як обставини, що виключає кримінальну протиправність діяння на конкретних прикладах;
- визначення діяння, пов'язаного з ризиком за ст. 42 КК України;
- обґрунтування змісту діяння, пов'язаного з ризиком як обставини, що виключає кримінальну протиправність діяння на конкретних прикладах;
- визначення виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації за ст. 43 КК України;
- обґрунтування змісту виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації як обставини, що виключає кримінальну протиправність діяння на конкретних прикладах;
- визначення виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України за ст.. 43-1 КК України;
- обґрунтування змісту виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України як обставини, що виключає кримінальну протиправність діяння на прикладах.

Семінарське заняття

Тема 13. Звільнення від кримінальної відповідальності

Питання для усного опитування та дискусії

- 13.1. Поняття та види звільнення від кримінальної відповідальності.
- 13.2. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям.
- 13.3. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.
- 13.4. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.
- 13.5. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки.

- 13.6. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.
13.7. Незастосування давності до окремих категорій кримінальних правопорушень.

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: поняття та види звільнення від кримінальної відповідальності, види звільнення від кримінальної відповідальності, звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям, звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим, звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки, звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки, звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, незастосування давності до окремих категорій кримінальних правопорушень.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- опрацювання постанови Пленуму Верховного суду України № 12 від 23.12.2005р. «Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності»;
- визначення поняття звільнення від кримінальної відповідальності;
- визначення видів звільнення від кримінальної відповідальності за різними критеріями;
- визначення звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям та пояснення його змісту на конкретних прикладах;
- пояснення змісту поняття «дійове каяття»;
- визначення звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим та пояснення його змісту на конкретних прикладах;
- визначення звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки та пояснення його змісту на конкретних прикладах;
- визначення звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки та пояснення його змісту на конкретних прикладах;
- визначення звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності та пояснення його змісту на конкретних прикладах;
- пояснення змісту зупинення та переривання строків давності;
- обґрунтування незастосування строків давності за певні кримінальні правопорушення.

Семінарське заняття

Тема 14. Поняття, мета, система та види покарань

Питання для усного опитування та дискусії

- 14.1. Поняття і ознаки покарання.
- 14.2. Мета покарання.
- 14.3. Поняття, ознаки і значення системи покарань. Класифікація покарань.
- 14.4. Штраф як вид покарання.
- 14.5. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу як вид покарання.
- 14.6. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як вид покарання.
- 14.7. Громадські роботи як вид покарання.
- 14.8. Виправні роботи як вид покарання.
- 14.9. Службові обмеження для військовослужбовців як вид покарання.
- 14.10. Конфіскація майна як вид покарання.
- 14.11. Арешт як вид покарання.
- 14.12. Обмеження волі як вид покарання.
- 14.13. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців як вид покарання.

14.14. Позбавлення волі на певний строк як вид покарання.

14.15. Довічне позбавлення волі як вид покарання.

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: покарання, мета покарання, система покарань, класифікація покарань, штраф, позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадські роботи, виправні роботи, службові обмеження для військовослужбовців, конфіскація майна, арешт, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- наведення законодавчого (ч. 1 ст. 50 КК України) визначення покарання;
- пояснення змісту ознак покарання;
- надання законодавчого (ч. 2 ст. 50 КК України) визначення мети покарання;
- характеристика наукових концепцій мети покарання (абсолютні, відносні, змішані);
- обґрунтування змісту кожної цілі покарання (кара, виправлення засуджених, запобігання вчинення нових кримінальних правопорушень як засудженим, так і іншими особами);
- наведення визначення системи покарань;
- характеристика законодавчої (ст. 51 КК України) системи покарань;
- обґрунтування значення системи покарань;
- характеристика законодавчої (ст. 52 КК України) класифікації покарань;
- обґрунтування наукових класифікацій покарань за різними критеріями (за змістом обмежень і позбавлень прав і свобод засудженої особи; за суб'єктом до якого можуть застосовуватися покарання; за можливістю визначення строку покарання; за характером пенітенціарного впливу);
- опрацювання постанови Пленуму Верховного Суду України від 24.10.2003 N 7 «Про практику призначення судами кримінального покарання» в частині призначення тих чи інших видів покарань;
- характеристика основних видів покарань (ст.ст. 56, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 64 КК України);
- характеристика додаткових покарань (ст. ст. 54, 59);
- характеристика покарання, які можуть бути застосовані як основні, так і як додаткові (ст.ст. 53, 55 КК України).

Семінарське заняття

Тема 15. Призначення покарання

Питання для усного опитування та дискусії

15.1. Загальні засади призначення покарання, їх поняття і зміст.

15.2. Обставини, що пом'якшують покарання.

15.3. Обставини, що обтяжують покарання.

15.4. Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та за кримінальне правопорушення, вчинений у співучасті.

15.5. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом за дане кримінальне правопорушення.

15.6. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.

15.7. Призначення покарання за сукупністю вироків.

15.8. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення. Обчислення строків покарання.

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: загальні засади призначення покарання, обставини, що пом'якшують покарання, обставини, що обтяжують покарання, призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті, призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом за дане кримінальне правопорушення, призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень, призначення покарання за сукупністю вироків, правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення, обчислення строків покарання.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- опрацювання постанови Пленуму Верховного Суду України від 24.10.2003р. № 7 «Про практику призначення судами кримінального покарання»;
- наведення визначення загальних засад призначення покарання;
- характеристика загальних засад призначення покарання, передбачених ч. 1 ст. 65 КК України;
- пояснення змісту кожної загальної засади призначення покарання, передбаченої ч. 1 ст. 65 КК України на конкретних прикладах;
- обґрунтування змісту положень передбачених ч. 2-5 ст. 65 КК України;
- характеристика обставин, які пом'якшують покарання, передбачених ст. 66 КК України;
- характеристика обставин, які обтяжують покарання, передбачених ст. 67 КК України;
- пояснення порядку призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті (ст. 68 КК України) на конкретних прикладах;
- характеристика підстав призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом (ч. 1 ст. 69 КК України);
- пояснення змісту способів призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом (призначення основного покарання нижчого від найнижчої межі, встановленої в санкції статті (санкції частини статті); перехід до іншого, більш м'якого виду основного покарання, не зазначеного в санкції статті (санкції частини статті); не призначення додаткового покарання (ст. 69 КК України)) на конкретних прикладах;
- пояснення змісту сукупності кримінальних правопорушень як спеціальної підстави призначення покарання;
- пояснення змісту способів (прийомів) призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень, передбачених ч.1 ст. 70 КК України на конкретних прикладах;
- пояснення змісту поняття «розірваної сукупності» та її значення для призначення покарання з а ч. 4 ст. 70 КК України;
- пояснення змісту сукупності вироків як спеціальної підстави призначення покарання;
- пояснення змісту способів (прийомів) призначення покарання за сукупністю вироків, передбачених ст. 71 КК України на конкретних прикладах;
- обґрунтування правил складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення (ст. 72 КК України);
- пояснення обчислення строків призначення покарання (ст. 73 КК України) на конкретних прикладах.

Семінарське заняття

Тема 16. Звільнення від покарання і його відбування. Погашення та зняття судимості

Питання для усного опитування та дискусії

- 16.1. Поняття та види звільнення від покарання та його відбування.
- 16.2. Звільнення від покарання у зв'язку з втратою особою суспільної небезпечності.
- 16.3. Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років.
- 16.4. Звільнення від відбування покарання у зв'язку з закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.
- 16.5. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким.
- 16.6. Звільнення від покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.
- 16.7. Звільнення від покарання за хворобою.
- 16.8. Звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу засудженого для обміну як військовополоненого.
- 16.9. Звільнення від покарання на підставі Закону України про амністію або акта про помилування.
- 16.10. Поняття і правове значення судимості. Виникнення і припинення судимості.

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: звільнення від покарання та його відбування, звільнення від покарання у зв'язку з втратою особою суспільної небезпечності, звільнення від відбування покарання з випробуванням, звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років, звільнення від відбування покарання у зв'язку з закінченням строків давності виконання обвинувального вироку, умовно-дострокове звільнення від відбування покарання, заміна невідбутої частини покарання більш м'яким, звільнення від покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років, звільнення від покарання за хворобою, звільнення від покарання на підставі Закону України про амністію або акта про помилування, судимість.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- наведення визначення звільнення від покарання та його відбування;
- характеристика видів звільнення від покарання та його відбування за КК України;
- опрацювання постанови Пленуму Верховного Суду України від 24.10.2003р. № 7 «Про практику призначення судами кримінального покарання» в частині звільнення від покарання та його відбування;
 - пояснення змісту декриміналізації діяння та звільнення від покарання чи його відбування у зв'язку з декриміналізацією (ч. 2 ст. 74 КК України);
 - обґрунтування звільнення від покарання у зв'язку з втратою особою суспільної небезпечності (ч. 4 ст. 74 КК України);
 - наведення підстав звільнення від відбування покарання з випробуванням та звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років (ст.ст. 75, 79 КК України);
 - пояснення змісту іспитового строку;
 - характеристика обов'язків, які покладає суд на особу, звільнену від відбування покарання з випробуванням (ст. 76 КК України);
 - обґрунтування застосування додаткових покарань у разі звільнення від відбування основного покарання з випробуванням (ст. 77 КК України);
 - пояснення змісту правових наслідків звільнення від відбування покарання з випробуванням (ст. 78 КК України);

- наведення підстав звільнення від відбування покарання у зв'язку з закінченням строків давності виконання обвинувального вироку (ст.. 80 КК України);
- наведення підстав умовно-дострокового звільнення від відбування покарання (ст.. 81 КК України);
- наведення підстав заміни невідбутої частини покарання більш м'яким (ст.. 82 КК України);
- опрацювання постанови Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002р. №2 «Про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання і заміну невідбутої частини покарання більш м'яким»;
- наведення підстав звільнення від покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років (ст.. 83 КК України);
- наведення підстав звільнення від покарання за хворобою (ст.. 84 КК України);
- наведення підстав звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу засудженого для обміну як військовополоненого;
- пояснення змісту амністії та помилування;
- опрацювання Закону України «Про застосування амністії в Україні» від 1 жовтня 1996 року (в редакції від 02.06 2011 року);
- опрацювання Положення про здійснення помилування, затвердженого Указом Президента України від 21 квітня 2015 року № 223/2015;
- наведення визначення судимості;
- опрацювання постанови Пленуму Верховного Суду України від 26.12.2003р. №16 «Про практику застосування судами України законодавства про погашення та зняття судимості»;
- обґрунтування правових наслідків судимості (ст.. 88 КК України);
- пояснення змісту понять погашення та зняття судимості;
- наведення підстав та строків погашення судимості (ст.ст. 89-90 КК України);
- наведення підстав зняття судимості (ст. 91 КК України);

Семінарське заняття

Тема 17. Інші заходи кримінально-правового характеру. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб

Питання для усного опитування та дискусії

- 17.1. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру.
- 17.2. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру.
- 17.3. Види примусових заходів медичного характеру.
- 17.4. Продовження, зміна та припинення примусових заходів медичного характеру.
- 17.5. Примусове лікування.
- 17.6. Спеціальна конфіскація та випадки її застосування.
- 17.7. Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство.
- 17.8. Поняття та правова природа заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.
- 17.9. Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.
- 17.10. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру.
- 17.12. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб.
- 17.11. Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: примусове лікування, спеціальна конфіскація, заходи кримінально-правового

характеру щодо юридичних осіб, уповноважена особа юридичної особи, штраф, конфіскація майна, ліквідація юридичної особи.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- характеристика видів примусових заходів медичного характеру та наведення переліку осіб до яких вони можуть застосовуватися;
- визначення мети примусових заходів медичного характеру;
- пояснення змісту примусового лікування;
- наведення підстав призначення примусового лікування (ст. 96 КК України);
- опрацювання Основ законодавства України про охорону здоров'я в частині переліку хвороб, які є підставою застосування примусового лікування;
- пояснення змісту спеціальної конфіскації на підставі ст. 96-1 КК України;
- наведення підстав та випадків застосування спеціальної конфіскації (ст.ст. 96-1, 96-2 КК України);
- визначення обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство;
- наведення підстав застосування обмежувальних заходів за ст. 91-1 КК України;
- характеристика видів обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство (ст. 91-1 КК України);
- обґрунтування кримінальної відповідальності юридичних осіб;
- наведення кримінальних законодавств зарубіжних країн, які встановлюють кримінальну відповідальність юридичних осіб;
- пояснення змісту поняття «заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб»;
- наведення підстав для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру (ст. 96-3 КК України);
- наведення визначення уповноваженої особи юридичної особи;
- пояснення змісту вчинення кримінального правопорушення в інтересах юридичної особи;
- наведення переліку юридичних осіб, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру (ст. 96-4 КК України);
- обґрунтування підстав для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру (ст. 96-5 КК України);
- характеристика видів заходів кримінально-правового характеру (ст. 96-6 КК України);
- наведення підстав застосування штрафу, конфіскацій майна та ліквідації як заходів кримінально-правового характеру;
- характеристика загальних правил застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру (ст. 96-10 КК України);
- обґрунтування порядку застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю кримінальних правопорушень (ст. 96-11 КК України).

Семінарське заняття

Тема 18. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Питання для усного опитування та дискусії

- 18.1. Особливості звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності.
- 18.2. Особливості застосування до неповнолітніх покарання.
- 18.3. Особливості звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування.
- 18.4. Особливості припинення судимості у неповнолітніх

Аудиторна письмова робота

Вирішення практичних завдань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: неповнолітні, покарання, особливості кримінальної відповідальності та покарання, звільнення від кримінальної відповідальності, звільнення від покарання та його відбування, примусові заходи виховного характеру.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- визначення поняття та правового статусу неповнолітньої та малолітньої особи;
- обґрунтування необхідності встановлення особливостей кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх;
- опрацювання постанови Пленуму Верховного Суду України від 16.04.2004 року № 5 «Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини неповнолітніх»;
- наведення порядку встановлення віку особи;
- наведення підстав звільнення від кримінальної відповідальності неповнолітніх із застосуванням примусових заходів виховного характеру (ч. 1 ст. 97 КК України);
- наведення підстав звільнення неповнолітніх від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру (ч. 1 ст. 105 КК України);
- характеристика видів примусових заходів виховного характеру (ч. 2 ст. 105 КК України);
- опрацювання постанови Пленуму Верховного Суду України № 2 від 15.05.2006р. «Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру»;
- характеристика видів покарань, які можуть бути призначені неповнолітнім;
- обґрунтування особливостей призначення покарання неповнолітнім;
- обґрунтування особливостей звільнення від покарання та його відбування неповнолітніх і погашення та зняття судимості.

1.4. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів денної форми навчання включає завдання до тем та індивідуальні завдання.

Самостійна робота студентів заочної форми навчання полягає у виконанні індивідуальних завдань.

Тема 1. Кримінальне право як галузь права та юридична наука. Джерела кримінального права

Завдання 1. Визначити місце кримінального права в правовій системі України.

Завдання 2. Проаналізувати загальнонаукові та спеціальні принципи кримінального права.

Таблиця

Загальнонаукові принципи	Спеціальні принципи

Завдання 3. Дослідити поняття кримінального права як навчальної дисципліни.

Питання для самоконтролю

- Що є предметом охорони кримінального права?
- Що таке кримінальне право як галузь права?
- Що таке кримінальне право як наука?
- Що таке кримінальне право як навчальна дисципліна?
- Які функції кримінального права?

- Що слід розуміти під предметом кримінального права?
- Які методи кримінального права вам відомі?
- Що є завданням кримінального права України?
- Що складає систему кримінального права?

Тема 2. Кримінальний закон

Завдання 1. Написати есе на тему «Судова практика як джерело кримінального права»

Завдання 2. Опрацювати Віденську конвенцію про дипломатичні зносини від 18.04.1961 р. та Віденську конвенцію про консульські зносини від 24.04.1963 р. та законспектувати основні положення.

Завдання 3. Написати есе на тему: «Значення проміжного кримінального закону».

Питання для самоконтролю

- Що таке джерела кримінального права?
- Які виділяють джерела кримінального права?
- Що таке закон про кримінальну відповідальність?
- Хто користується дипломатичним імунітетом?
- Що охоплюється поняттям «територія України»?
- До кого і за яких умов може бути застосована екстрадиція?
- Які правові наслідки засудження особи за межами України?
- На які об'єкти, що не є територією України, поширюється юрисдикція і сфера застосування кримінального права України?
- Коли закон про кримінальну відповідальність вступає в силу?

Тема 3. Поняття кримінального правопорушення, його види

Завдання 1. Дослідити момент закінчення окремих видів кримінальних правопорушень і встановити практичне значення правильності його встановлення.

Таблиця

Кримінальні правопорушення з матеріальним складом	Кримінальні правопорушення з формальним складом	Кримінальні правопорушення з усіченим складом

Завдання 2. Здійснити розмежування між кримінальним праопорушенням та іншими правопорушеннями.

Таблиця

Кримінальне правопорушення	Правопорушення

Завдання 3. Написати есе на тему: «Проблема криміналізації суспільно небезпечних діянь та декриміналізації діянь».

Питання для самоконтролю

- Яке визначення кримінального правопорушення дає кримінальний закон?
- Чим відрізняються кримінальні правопорушення від інших правопорушень?
- Чим відрізняються малозначні діяння від кримінальних правопорушень?
- Що таке криміналізація та декриміналізація?
- Які критерії класифікації кримінальних правопорушень передбачені КК України?
- Наведіть види кримінальних правопорушень залежно від характеру суспільно небезпечних наслідків.

Тема 4. Поняття кримінальної відповідальності, склад кримінального правопорушення та його види

Завдання 1. Опрацювати рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положень частини третьої статті 80 Конституції України (справа про депутатську недоторканість) від 27.10.1999 р.

Завдання 2. Дослідити поняття та значення позитивної (потенційної) та негативної (ретроспективної) кримінальної відповідальності.

Таблиця

Позитивна (потенційна) кримінальна відповідальність	Негативна (ретроспективна) кримінальна відповідальність

Питання для самоконтролю

- Яке співвідношення понять «кримінальна відповідальність» та «покарання»?
- Які ознаки складу кримінального правопорушення є обов'язковими?
- Які ознаки складу кримінального правопорушення є факультативними?
- Що є моментом виникнення позитивної кримінальної відповідальності?

Тема 5. Об'єкт кримінального правопорушення

Завдання 1. Написати есе на тему: «Потерпілий від кримінального правопорушення».

Завдання 2. Виділити види додаткового об'єкту кримінального правопорушення.

Таблиця

Види додаткового об'єкта	Значення	Приклад

Завдання 3. Провести співвідношення між об'єктом і предметом кримінально-правової охорони.

Таблиця

Об'єкт кримінально-правової охорони	Предмет кримінально-правової охорони

Питання для самоконтролю

- Що таке об'єкт кримінального правопорушення?
- Назвіть види об'єктів кримінальних правопорушень.
- Який механізм заподіяння шкоди об'єкту кримінального правопорушення?
- Яке значення предмета кримінального правопорушення?
- Яке значення потерпілого від кримінального правопорушення в кримінальному праві?
- Який механізм заподіяння шкоди об'єкту кримінального правопорушення?
- Які суспільні відносини охороняються від кримінально протиправних посягань?

Тема 6. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення

Завдання 1. Написати есе на тему: «Зв'язок об'єктивної та суб'єктивної сторін складу кримінального правопорушення»

Завдання 2.

Таблиця

	Непереборна сила	Фізичний примус	Психічний примус
Поняття			
Значення для вирішення питання про кримінальну відповідальність			

Завдання 3. Розмежувати поняття засоби та знаряддя вчинення кримінального правопорушення.

Таблиця

Засоби вчинення кримінального правопорушення	Знаряддя вчинення кримінального правопорушення

Питання для самоконтролю

- Охарактеризуйте об'єктивну сторону у кримінальних правопорушеннях з матеріальним, формальним та усіченим складом.
- Який зв'язок об'єктивної та суб'єктивної сторін складу кримінального правопорушення?
- Охарактеризуйте умови відповідальності за кримінально протиправну бездіяльність?
- Яке значення непереборної сили, фізичного та психічного примусу для вирішення питання про кримінальну відповідальність?
- Що таке необхідний та випадковий причинний зв'язок?
- Охарактеризуйте факультативні ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.

Тема 7. Суб'єкт кримінального правопорушення

Завдання 1. Провести співвідношення між суб'єктом кримінального правопорушення і особою, яка вчинила кримінальне правопорушення.

Таблиця

Суб'єкт кримінального правопорушення	Особа, яка вчинила кримінальне правопорушення

Завдання 2. Написати есе на тему: «Характеристика обставин, що покладені в основу визначення віку, з досягненням якого особа може вважатися суб'єктом кримінального правопорушення».

Завдання 3. Встановити відмінність між примусовими заходами медичного характеру та примусовим лікуванням.

Таблиця

	Примусові заходи медичного характеру	Примусове лікування
Поняття		
Мета		
Відмінність		

Питання для самоконтролю

- Як співвідносяться поняття суб'єкта кримінального правопорушення та особи, яка вчинила кримінальне правопорушення?
- Які обставини, покладені в основу визначення віку, з досягненням якого особа може вважатися суб'єктом кримінального правопорушення?
- Яке кримінально-правове значення неосудності та обмеженої осудності?
- Відповідальність за кримінальне правопорушення, вчинене у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і її обґрунтування в теорії кримінального права.
- Що є підставою для продовження, зміни або припинення примусових заходів медичного характеру?
- Чи є юридична особа суб'єктом кримінального правопорушення?

Тема 8. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення

Завдання 1. Проаналізувати різницю між кримінально протиправною самовпевненістю та непрямим умислом.

Таблиця

	Кримінально протиправна самовпевненість	Непрямий умисел
Поняття		
Відмінність		

Завдання 2. Проаналізувати постанову Пленуму Верховного Суду України Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи № 2 від 07.02.2003р. (законспектувати головні положення). Пункти, що стосуються ознак суб'єктивної сторони.

Завдання 3. Написати есе на тему: «Поняття, ознаки помилки в кримінальному праві та її відмінність від відхилення дій»

Питання для самоконтролю

- Що означає об'єктивне та суб'єктивне ставлення у вини.
- Назвіть види прямого та непрямого умислу.
- Відмежуйте кримінально протиправну самовпевненість від непрямого умислу.
- Відмежуйте випадок (казус) від кримінально протиправної недбалості.
- Яке значення фактичної помилки для кримінально-правової кваліфікації?
- Охарактеризуйте факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
- В яких кримінальних правопорушеннях можлива складна (подвійна) форма вини?
- Яке значення вини як обов'язкової ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення?

Тема 9. Стадії вчинення кримінального правопорушення

Завдання 1. Опрацювати постанови Пленуму Верховного Суду України: №10 від 06.11.2009р «Про судову практику в справах про злочини проти власності», № 2 від 7 лютого 2003р. «Про судову практику в справах про злочини проти життя і здоров'я особи», №5 від 30.05.2008р. «Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи» та законспектувати положення щодо готування до кримінального правопорушення та замаху на кримінальне правопорушення.

Завдання 2. Розмежувати поняття добровільної відмови та дійового каюття.

Питання для самоконтролю

- Які є стадії вчинення кримінального правопорушення?

- Що таке готування до кримінального правопорушення?
- Що таке замах на кримінальне правопорушення?
- Які розрізняють види замаху?
- Що таке закінчене кримінальне правопорушення?
- Що таке добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця?

Тема 10. Співучасть у кримінальному правопорушенні

Завдання 1. Опрацювати постанови Пленуму Верховного Суду України: №10 від 06.11.2009р «Про судову практику в справах про злочини проти власності», № 2 від 7 лютого 2003р. «Про судову практику в справах про злочини проти життя і здоров'я особи», №5 від 30.05.2008р. «Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи» та законспектувати положення, які роз'яснюють питання кримінальної відповідальності за відповідні кримінальні правопорушення при співучасті.

Завдання 2. Дослідити поняття та види причетності до кримінального правопорушення й проаналізувати її відмінність від співучасті.

Таблиця

Відмежування співучасті у кримінальному правопорушенні та причетності до кримінального правопорушення

Спільні ознаки	Відмінні ознаки

Питання для самоконтролю

- Що є співучастю у кримінальному правопорушенні?
- В чому полягають об'єктивні ознаки співучасті?
- В чому полягають суб'єктивні ознаки співучасті?
- Які розрізняють види співучасників?
- Назвіть форми співучасті
- В чому полягає кримінальна відповідальність співучасників?
- Кримінально-правове значення невдалої співучасті?
- Сутність ексцесу виконавця
- Поняття та значення посереднього виконавства?
- Сутність співучасті зі спеціальним суб'єктом?
- Ознаки добровільної відмови співучасників?
- В чому полягає відмінність співучасті від причетності до кримінального правопорушення?

Тема 11. Множинність кримінальних правопорушень

Завдання 1. Узагальнити практику Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду за останні п'ять років щодо застосування норм про множинність за посиланням <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pokazniki-diyalnosti/analiz/>

Завдання 2. Охарактеризувати підвиди конкуренції кримінально-правових норм.

Таблиця*

Підвиди конкуренції загальної та спеціальної норми	Підвиди конкуренції частини та цілого	Підвиди конкуренції спеціальних норм

1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.
4.	4.	
5.	5.	
	6.	

*назвати та охарактеризувати кожний підвид конкуренції.

Питання для самоконтролю

- Що є одиничним кримінальним правопорушенням?
- Які Ви знаєте види одиничних кримінальних правопорушень?
- Визначте поняття множинності кримінальних правопорушень?
- Що таке повторність кримінальних правопорушень?
- Розмежуйте види повторності кримінальних правопорушень?
- Дайте поняття сукупності кримінальних правопорушень?
- Відмежуйте сукупність кримінальних правопорушень та конкуренцію кримінально-правових норм?
- Визначте поняття рецидиву кримінальних правопорушень?
- В чому полягають правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень?

Тема 12. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

Завдання 1. Написати есе на тему «Конституційне право особи на необхідну оборону».

Завдання 2. Написати есе на тему «Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України».

Питання для самоконтролю

- Що слід розуміти під обставинами, що виключають кримінальну протиправність діяння?
- Які Ви знаєте види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння?
- Визначте поняття та ознаки необхідної оборони?
- Що таке явна оборона?
- Визначте перевищення меж необхідної оборони?
- В чому полягає затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення як обставина, що виключає кримінальну протиправність діяння?
- Визначте перевищення меж крайньої необхідності?
- Відмежуйте необхідну оборону та крайню необхідність?
- Визначте поняття та ознаки ризикованого діяння?
- В чому полягає виконання наказу або розпорядження як обставина, що виключає кримінальну протиправність діяння?
- Визначте перевищення меж крайньої необхідності?
- Відмежуйте необхідну оборону та крайню необхідність?
- Визначте поняття та ознаки ризикованого діяння?
- В чому полягає виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації як обставина, що виключає кримінальну протиправність діяння?
- В чому полягає виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України як обставина, що виключає кримінальну протиправність діяння?

Тема 13. Звільнення від кримінальної відповідальності

Завдання 1. Охарактеризувати види звільнення від кримінальної відповідальності за різними критеріями:

- за сферою поширення;
- за характером можливості звільнення від кримінальної відповідальності;
- за ознаками наявності чи відсутності певних умов звільнення від кримінальної відповідальності;
- залежно від характеру виникнення умов звільнення від кримінальної відповідальності.

Завдання 2. Написати есе на тему: «Звільнення від кримінальної відповідальності як один із видів заохочувальних заходів кримінально-правового характеру».

Питання для самоконтролю

- Що слід розуміти під звільненням від кримінальної відповідальності?
- Відмежуйте звільнення від кримінальної відповідальності від суміжних правових інститутів.
- В чому полягає звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям?
- Розкрийте звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.
- Визначте передумови звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки.
- В чому полягає звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.?
- Визначте випадки незастосування давності до окремих категорій кримінальних правопорушень.

Тема 14. Поняття, мета, система та види покарань

Завдання 1. Написати есе на тему «Реформування системи покарань в Україні».

Завдання 2. Проаналізувати, які види покарань не можуть бути призначені певним категоріям засуджених.

Таблиця

Види покарань	Категорії засуджених
штраф	
позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу	
позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю	
громадські роботи	
виправні роботи	
службові обмеження для військовослужбовців	
конфіскація майна	
арешт	
обмеження волі	
тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців	
позбавлення волі на певний строк	
довічне позбавлення волі	

Питання для самоконтролю

- Що таке покарання?
- Як визначається мета покарання в теорії кримінального права?
- Охарактеризуйте мету покарання.
- Охарактеризуйте систему покарань за чинним КК України.
- Визначте класифікацію покарань.
- Охарактеризуйте кожен вид покарання.

Тема 15. Призначення покарання

Завдання 1. Зібрати та оформити у вигляді таблиць і діаграм статистичні дані щодо призначення різних видів покарань в Україні та Хмельницькій області за наступними показниками:

- кількість засуджених до різних видів покарань за останній рік;
- кількість засуджених до різних видів покарань за останні п'ять років.

Завдання 2. Написати есе на тему «Принципи призначення покарання».

Питання для самоконтролю

- Охарактеризуйте загальні засади призначення покарання.
- Охарактеризуйте обставини, що обтяжують покарання.
- Охарактеризуйте обставини, що пом'якшують покарання.
- Які особливості призначення покарання при незакінченому кримінальному правопорушенні та при співучасті?
 - Як призначається покарання за сукупністю кримінальних правопорушень та за сукупністю вироків?
 - Охарактеризуйте правила складання покарань.
 - Як обчислюються строки покарання?

Тема 16. Звільнення від покарання і його відбування. Погашення та зняття судимості

Завдання 1. Охарактеризувати види звільнення від покарання та його відбування за різними критеріями.

Завдання 2. Написати есе на тему: «Правове значення судимості».

Питання для самоконтролю

- У чому відмінність звільнення від кримінальної відповідальності та звільнення від покарання та його відбування?
 - Охарактеризуйте види звільнення від покарання та його відбування.
 - Охарактеризуйте звільнення від відбування покарання з випробуванням.
 - Охарактеризуйте звільнення від відбування покарання за хворобою.
 - Охарактеризуйте умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.
 - Які особливості звільнення від покарання та його відбування вагітних жінок?
 - Яка правова природа судимості?
 - Як обчислюються строки погашення судимості?
 - Який порядок зняття судимості?

Тема 17. Інші заходи кримінально-правового характеру. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб

Завдання 1. Відмежувати примусове лікування та примусові заходи медичного характеру.

Таблиця

Примусові заходи медичного характеру	Примусове лікування

Завдання 2. Розкрити зміст кожного виду обмежуваних заходів, передбачених ч. 1 ст. 91-1 КК України.

Завдання 3. Написати есе на тему: «Кримінальна відповідальність юридичних осіб за законодавством зарубіжних країн».

Питання для самоконтролю

- Що таке примусове лікування?
- Які підстави призначення примусового лікування?
- Що таке спеціальна конфіскація?
- Які підстави та випадки застосування спеціальної конфіскації передбачені чинним КК України?
- Які підстави та види обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство, передбачено КК України?
- Які підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру?
- Хто така уповноважена особа юридичної особи?
- До яких юридичних осіб можуть застосовуватися заходи кримінально-правового характеру?
- Які підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру?
- Які види заходів кримінально-правового характеру можуть застосовуватися до юридичних осіб.

Тема 18. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Завдання 1. Опрацювати постанову Пленуму Верховного Суду України № 2 від 15.05.2006р. «Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру», підготувати та представити на семінарському занятті доповідь щодо застосування в Україні примусових заходів виховного характеру.

Завдання 2. Написати есе на тему: «Ювенальна юстиція в Україні».

Питання для самоконтролю

- Які підстави встановлення особливостей кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх?
- Які особливості звільнення від кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх?
- Які особливості призначення неповнолітнім покарання у виді позбавлення волі на певний строк?
- Які особливості застосування давності до неповнолітніх?
- Охарактеризуйте примусові заходи виховного характеру, які можуть бути застосовані до неповнолітніх.
- Які особливості знаття та погашення судимості щодо неповнолітніх?

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання передбачаються у формі реферату. Завдання обирається студентом на початку семестру і виконується за усталеними вимогами.

1.5.1. Умови виконання завдань

Індивідуальне завдання студентів виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи студента. Тема завдання обирається студентом добровільно і закріплюється за студентом викладачем на початку семестру. Підготовка індивідуального завдання у такій формі передбачає:

- підбір та опрацювання літератури за темою;
- складання плану роботи (вступ, *перший розділ* - розкриття теоретичних аспектів проблеми, *другий розділ* - аналіз фактичних та статистичних даних, висновки, список використаної літератури та інформаційних джерел);
- виклад основних ідей та пропозицій авторів;
- презентація індивідуального завдання на семінарських заняттях (виступ до 5 хвилин (для денної форми навчання)).

1.5.2. Тематики рефератів

1. Кримінальний закон як джерело кримінального права.
2. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі.
3. Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі.
4. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі.
5. Поняття кримінально-правової кваліфікації.
6. Поняття кримінального правопорушення в кримінальному праві.
7. Відмінність кримінального правопорушення від інших видів правопорушень.
8. Готування до кримінального правопорушення та його відмінність від виявлення наміру.
9. Поняття складу кримінального правопорушення за кримінальним правом.
10. Суспільно небезпечне діяння, як ознака об'єктивної сторони кримінального правопорушення.
11. Відмінність дійового каяття від добровільної відмови при незакінченому кримінальному правопорушенні.
12. Поняття та кримінально-правове значення об'єкта кримінального правопорушення.
13. Факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
14. Поняття суб'єкта кримінального правопорушення та його ознаки.
15. Обмежена осудність, її значення.
16. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.
17. Поняття та види спеціального суб'єкта кримінального правопорушення.
18. Поняття вини, її форми.
19. Значення форми вини для кваліфікації кримінального правопорушення і призначення покарання.
20. Поняття та види помилок у кримінальному праві.
21. Непрямий умисел та кримінально протиправна самовпевненість.
22. Проста співучасть та її ознаки.
23. Експрес виконавця та його види.
24. Співучасть у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом.
25. Конкуренція кримінально-правових норм.
26. Поняття, ознаки, види та правові наслідки рецидиву кримінальних правопорушень.
27. Поняття та види одиничного кримінального правопорушення.
28. Уявна оборона та її правові наслідки за кримінальним законодавством України.
29. Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України як обставина, що виключає кримінальну протиправність діяння.
30. Виправданий ризик.

31. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації як обставина, що виключає кримінальну протиправність діяння.
32. Поняття та підстави звільнення від кримінальної відповідальності.
33. Ознаки покарання за кримінальним правом.
34. Співвідношення покарання та кримінальної відповідальності.
35. Система покарань за кримінальним правом України.
36. Загальні засади призначення покарання.
37. Поняття та значення судимості.
38. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні.
39. Поняття співучасті та її форми.
40. Мета і мотив кримінального правопорушення.
41. Необережність та її види.
42. Мета покарання.
43. Кваліфікація кримінальних правопорушень при конкуренції кримінально-правових норм.
44. Необхідна оборона та її правові наслідки за кримінальним законодавством України.
45. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.
46. Призначення покарання за сукупністю вироків.
47. Давність та її види за кримінальним правом України.
48. Спеціальні засади призначення покарання.
49. Поняття та види примусових заходів виховного характеру.
50. Види заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.
51. Особливості звільнення від покарання та його відбування вагітних жінок та жінок, які мають дітей.
52. Звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу засудженого для обміну як військовополоненого
53. Спеціальна конфіскація як захід кримінально-правового характеру.
54. Застосування пробаційних програм до осіб звільнених від відбування покарання з випробуванням.
55. Застосування обмежувальних заходів, які застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство.
56. Застосування примусових заходів медичного характеру.

1.5.3. Методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань

Метою виконання індивідуальних завдань є закріплення і систематизація студентами отриманих знань у процесі участі в аудиторних заняттях і самостійної роботи.

Для виконання індивідуальних завдань студенти повинні використовувати законодавчі та підзаконні акти, інструктивно-методичні матеріали, науково-монографічну літературу, статистичні дані, аналітичну інформацію правоохоронних та судових органів, а також практику та специфіку діяльності установ.

Індивідуальне завдання виконується комп'ютерним способом з одностороннім розміщенням тексту на папері формату А 4 (210 мм x 297 мм) з дотриманням прийнятих у діловодстві стандартних берегів: лівого – 30 мм, верхнього та нижнього – 20 мм, правого – не менше 10 мм.

Обсяг завдання має забезпечувати належне висвітлення теми і не повинен перевищувати 12-14 сторінок друкованого тексту шрифтом Times New Roman кеглем 14 з міжрядковим інтервалом 1,5.

Завдання повинно бути структурованою, тобто після титульного аркуша містити: план, вступ, два розділи, висновки, список використаних джерел. Складові частини роботи не обов'язково починати з нового аркуша. Розділи плану роботи формулюються самостійно студентом як найважливіші напрями розкриття її теми. Виклад роботи подається за наведеним нижче порядком.

ПЛАН

		Стор.
Вступ	-	2
1. (назва першого розділу)	-	3
2. (назва другого розділу)	-	6
Висновки	-	12
Список використаних джерел	-	14

Вступ

(Виклад змісту вступу)

1. (назва першого розділу)

(Виклад змісту першого розділу)

2. (назва другого розділу)

(Виклад змісту другого розділу)

Висновки

(Виклад змісту висновків)

Список використаних джерел

Нижче списку використаних джерел рукописним способом зазначаються дата виконання реферату і особистий підпис студента.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль на денній формі навчання проводиться у формі семестрового заліку у виді тестування, в тому числі з використанням інформаційних технологій та усного семестрового екзамену, на заочній формі навчання – у формі усного екзамену за обсягом навчального матеріалу, визначеним робочою програмою, і в терміни, встановлені розкладом.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Поняття, предмет і метод кримінального права.
2. Завдання кримінального права України.
3. Кримінальне право і суміжні галузі права.
4. Система кримінального права України.
5. Принципи кримінального права України.
6. Поняття та види джерел кримінального права.
7. Кримінальний закон як джерело кримінального права.
8. Система і загальна характеристика чинного кримінального кодексу України.
9. Поняття, структура і види кримінально-правових норм.
10. Чинність кримінального закону в просторі.
11. Чинність кримінального закону щодо осіб.
12. Чинність кримінального закону у часі.
13. Поняття та види тлумачення кримінального закону.
14. Поняття кримінального правопорушення.
15. Ознаки кримінального правопорушення.
16. Поняття і ознаки малозначного діяння, що формально містить ознаки кримінального правопорушення.
17. Класифікація кримінальних правопорушень.
18. Поняття і види стадій вчинення кримінального правопорушення.
19. Поняття закінченого та незакінченого кримінального правопорушення.
20. Кримінальна відповідальність за готування до кримінального правопорушення.
21. Поняття та види замаху на кримінальне правопорушення.

22. Поняття та кримінально-правове значення добровільної відмови від вчинення кримінального правопорушення.
23. Поняття кримінальних правовідносин.
24. Поняття та ознаки кримінальної відповідальності.
25. Форми реалізації кримінальної відповідальності.
26. Межі кримінальної відповідальності.
27. Підстава кримінальної відповідальності.
28. Поняття і значення складу кримінального правопорушення.
29. Співвідношення понять “ кримінальне правопорушення ” і “склад кримінального правопорушення ”.
30. Елементи і ознаки складу кримінального правопорушення.
31. Класифікація складів кримінальних правопорушень.
32. Поняття і значення об'єкта кримінального правопорушення.
33. Класифікація об'єктів кримінальних правопорушень.
35. Загальний об'єкт кримінального правопорушення і його значення.
36. Родовий об'єкт кримінального правопорушення і його значення.
37. Безпосередній об'єкт кримінального правопорушення і його значення.
38. Поняття предмета кримінального правопорушення, його відмінність від об'єкта кримінального правопорушення, знарядь і засобів вчинення кримінального правопорушення.
39. Поняття, ознаки і значення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
40. Суспільно небезпечне діяння як основна ознака об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
41. Суспільно небезпечні наслідки, їх поняття і види.
42. Причинний зв'язок між суспільно-небезпечним діянням і суспільно небезпечними наслідками.
43. Факультативні ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення: спосіб, місце, час, обстановка, знаряддя і засоби вчинення кримінального правопорушення.
44. Поняття і ознаки суб'єкта кримінального правопорушення.
45. Поняття та види спеціального суб'єкта кримінального правопорушення.
46. Фізична особа як суб'єкт кримінального правопорушення.
47. Вік як ознака суб'єкта кримінального правопорушення.
48. Осудність як ознака суб'єкта кримінального правопорушення.
49. Поняття і критерії неосудності.
50. Поняття і кримінально-правове значення обмеженої осудності.
51. Поняття, мета примусових заходів медичного характеру та особи, до яких вони застосовуються.
52. Види примусових заходів медичного характеру.
53. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.
54. Поняття, ознаки і значення суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
55. Поняття та форми вини.
56. Поняття та види умислу.
57. Поняття та види необережності.
58. Випадок (казус) і його відмінність від кримінально протиправної недбалості.
59. Складна (подвійна) форма вини.
60. Факультативні ознаки суб'єктивної сторони: мотив і мета кримінального правопорушення, емоційний стан.
61. Помилка в кримінальному праві та її вплив на кримінальну відповідальність.
62. Поняття співучасті у кримінальному правопорушенні.
63. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні.
64. Види співучасників.

65. Форми співучасті.
66. Кримінальна відповідальність співучасників.
67. Невдала співучасть.
68. Екссес виконавця.
69. Посереднє виконавство.
70. Співучасть у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом.
71. Добровільна відмова співучасників від вчинення кримінального правопорушення.
72. Відмінність співучасті від причетності до кримінального правопорушення.
73. Поняття та види одиничних кримінальних правопорушень.
74. Поняття множинності кримінальних правопорушень та її кримінально-правова характеристика.
75. Поняття повторності кримінальних правопорушень.
76. Види повторності кримінальних правопорушень.
77. Поняття сукупності кримінальних правопорушень.
78. Види сукупності кримінальних правопорушень.
79. Відмінність сукупності кримінальних правопорушень від конкуренції кримінально-правових норм.
80. Поняття та види рецидиву кримінальних правопорушень.
81. Правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень.
82. Поняття та види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.
83. Кримінально-правове значення обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.
84. Поняття та ознаки необхідної оборони.
85. Поняття та ознаки уявної оборони.
86. Перевищення меж необхідної оборони.
87. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення: поняття, ознаки, перевищення меж затримання.
88. Фізичний або психічний примус.
89. Поняття та ознаки крайньої необхідності.
90. Перевищення меж крайньої необхідності.
91. Відмежування необхідної оборони та крайньої необхідності.
92. Виконання наказу або розпорядження.
93. Діяння, пов'язане з ризиком
94. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації.
95. Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.
96. Поняття та види звільнення від кримінальної відповідальності. Відмежування звільнення від кримінальної відповідальності від суміжних правових інститутів.
97. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям.
98. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.
99. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.
100. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки.
101. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності. Незастосування давності до окремих категорій кримінальних правопорушень.
102. Поняття і ознаки покарання.
103. Мета покарання.
104. Поняття, ознаки і значення системи покарань. Класифікація покарань.
105. Штраф як вид покарання.
106. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу як вид покарання.
107. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як вид покарання.

108. Громадські роботи як вид покарання.
109. Виправні роботи як вид покарання.
110. Службові обмеження для військовослужбовців як вид покарання.
111. Конфіскація майна як вид покарання. Відмінність конфіскації як виду покарання від спеціальної конфіскації.
112. Арешт як вид покарання.
113. Обмеження волі як вид покарання.
114. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців як вид покарання.
115. Позбавлення волі на певний строк як вид покарання.
116. Довічне позбавлення волі як вид покарання.
117. Загальні засади призначення покарання, їх поняття і зміст.
118. Обставини, що пом'якшують покарання.
119. Обставини, що обтяжують покарання.
120. Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті.
121. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом за дане кримінальне правопорушення.
122. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.
123. Призначення покарання за сукупністю вироків.
124. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення.
125. Обчислення строків покарання.
126. Поняття і юридична природа звільнення від покарання та його відбування.
127. Види звільнень від покарання та його відбування.
128. Звільнення від покарання у зв'язку з втратою особою суспільної небезпечності.
129. Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років.
130. Звільнення від відбування покарання у зв'язку з закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.
131. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.
132. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким.
133. Звільнення від покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до 3-х років.
135. Звільнення від покарання за хворобою.
136. Звільнення від покарання на підставі Закону України про амністію або акта про помилування.
137. Умови, порядок і правові наслідки звільнення від покарання та його відбування.
138. Поняття і правове значення судимості. Виникнення і припинення судимості.
139. Поняття і умови погашення судимості. Дострокове зняття судимості.
140. Поняття, підстави застосування та види обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство.
141. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру.
142. Види примусових заходів медичного характеру.
143. Поняття та підстави примусового лікування.
144. Поняття спеціальної конфіскації.
145. Підстави застосування спеціальної конфіскації.
146. Поняття та види заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.
147. Особливості звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності.
148. Особливості застосування до неповнолітніх покарання.
149. Особливості звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування.
150. Особливості припинення судимості у неповнолітніх.

1.6.2. Приклад екзаменаційного білету

1. Поняття, предмет і метод кримінального права.
2. Поняття співучасті у кримінальному правопорушенні.
3. Поняття і ознаки покарання.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів семестрової оцінки студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З цієї навчальної дисципліни за денною формою навчання передбачено проведення 16 лекційних занять у третьому семестрі та 14 лекційних занять у четвертому семестрі.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів за третій семестр:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій													
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
1.	Денна	14	0,7	1,4	2,1	2,9	3,6	4,3	5,0	5,7	6,4	7,1	7,9	8,6	9,3	10,0

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів за четвертий семестр:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій													
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
1.	Денна	14	0,7	1,4	2,1	2,9	3,6	4,3	5,0	5,7	6,4	7,1	7,9	8,6	9,3	10,0

З цієї навчальної дисципліни за заочною формою навчання передбачено проведення 14 лекційних занять.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№	Форма	Кількість	Кількість відвіданих лекцій
---	-------	-----------	-----------------------------

з/п	навчання	лекцій за планом	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
1.	Заочна	14	0,4	0,7	1,1	1,4	1,8	2,1	2,5	2,9	3,2	3,6	3,9	4,3	4,6	5,0

2.3. З цієї навчальної дисципліни за денною формою навчання передбачено проведення 16 семінарських занять у третьому семестрі та 14 семінарських занять у четвертому семестрі.

З цієї навчальної дисципліни за заочною формою навчання передбачено проведення 6 семінарських занять

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п.4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол № 14).

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань для денної форми навчання, наведено в наступній таблиці:

3 семестр

№ з/п	9 тем	Номер теми									Усього балів	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.		
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	11									11	
	Усього балів										20	

4 семестр

№ з/п	9 тем	Номер теми									Усього балів	
		10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.		
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	11									11	
	Усього балів										20	

Студенти заочної форми навчання за самостійну роботу у формі виконання індивідуальних завдань можуть максимально отримати 40 балів.

3. Рекомендовані джерела

3.1. Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341 - III. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2341-14>.

3. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004р. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>.

4. Декларація про захист усіх осіб від насильницького зникнення: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 18 грудня 1992р. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_h91.

5. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4.11.1950 р. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
7. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 р. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_021.
8. Конвенція про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства від 25 листопада 1968р. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_168.
9. Міжнародна конвенція про боротьбу із захопленням заручників від 17.12.1979 р. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_087.
10. Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності: Резолюція Генеральної Асамблеї від 15.11.2000р. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_791.
11. Рішення Конституційного Суду у справі про зворотну дію в часі законів та інших нормативно-правових актів від 09 лютого 1999 року. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-99>.
12. Рішення Конституційного Суду у справі за конституційним поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положень частини третьої статті 80 Конституції України (справа про депутатську недоторканність) від 27 жовтня 1999 року. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v009p710-99>.
13. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 69 Кримінального кодексу України (справа про призначення судом більш м'якого покарання) від 2 листопада 2004 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v015p710-04#Text>
14. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними скаргами Крупка Дмитра Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 81, частини першої статті 82 Кримінального кодексу України, Костіна Володимира Володимировича, Мельниченка Олександра Степановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 82 Кримінального кодексу України та за конституційною скаргою Гогіна Віктора Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 81 Кримінального кодексу України (справа про перегляд вироку особі, караній на довічне позбавлення волі) від 16 вересня 2021 року . URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-21#n88>
15. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) статей 96⁻¹, 96⁻² Кримінального кодексу України (щодо спеціальної конфіскації) від 30 червня 2022 року. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va01p710-22#Text>
16. Про державний кордон України: Закон України від 4 листопада 1991 р. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>.
17. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5-14>.
18. Про застосування амністії в Україні: Закон України від 01.10.1996р. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/392/96-%D0%B2%D1%80>.

3.2. Література до всіх тем

1. Актуальні проблеми кримінального права: навч. посіб. Київ.: Юрінком Інтер, 2009. 256 с.
2. Актуальні проблеми кримінального законодавства України та практики його застосування: монографія / В.Я. Тацій, В.І. Борисов, Л.М. Демидова та ін.; за заг ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, Л.М. Демидової. Х.:Право, 2017. 400 с.
3. Берзін П.С. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник :у 3-х т. Т. 1. Загальні засади / П.С. Берзін. 2-ге вид., виправл. та доповн. Київ, ВД «Дакор», 2019. 562 с.

4. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина: навч. посіб.. 2-ге вид. К.: Центр учб. л-ри, 2012. 320 с.
5. Грищук В. К. Кримінальне право України: Загальна частина: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів, докторантів, наук.-пед. працівників юрид. фак.закл. вищ. освіти. Видання 2-ге, змінене та доповнене. Хмельницький, 2019. 666 с.
6. Грищук В.К. Вибрані наукові праці. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2010. 824 с.
7. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: Навчальний посібник / За заг. ред. М.І. Хавронюка. К.: ЦУЛ, 2014. 944 с. URL : <https://www.osce.org/files/f/documents/8/9/358166.pdf>
8. Ємельянов В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин: наук.-практ. посіб. Харків: Право, 2018. 142 с.
9. Кравченко С. І. Правові позиції Європейського суду з прав людини щодо обґрунтованості притягнення до кримінальної відповідальності. // Кримінально-правове забезпечення сталого розвитку України в умовах глобалізації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 12-13 жовт. 2017 р. /редкол.: В.Я. Тацій (голов. ред.), В.І. Борисов (заст. ролов. ред.) та ін. Харків: Право, 2017. С.32-37.
10. Кримінальне право в умовах глобалізації: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 травня 2018 року. Одеса: НУ «Одеська юридична академія», кафедра кримінального права, 2018. 260 с. URL : <https://www.osce.org/files/f/documents/8/9/358166.pdf>: <http://dspace.onua.edu.ua/>
11. Кримінальне право України. Загальна частина: навч. посіб. / За ред. О.М. Омельчука. К.: Алерта, 2010. 208 с.
12. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник / С.В. Албул, А.М. Бабенко, О.А. Гритенко, В.Я. Конопельський, В.О. Меркулова та ін.; за ред. д.ю.н., проф. О.В.Меркулової, д.ю.н., доцента В.Я.Конопельського. Одеса, 2017. 430 с.
13. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник / За ред. проф. М.І. Бажанова, Ю.В. Сташиса, В.Я. Тація. 4-ге вид.,перероб. і допов. Київ.: Юрінком Інтер. 2012. 510 с.
14. Кримінальне право. Загальна частина. Навчальний посібник / В. П. Кушпін, І. І. Циліорик, А. В. Кушпін. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 444 с.
15. Кримінальний кодекс України: наук.-практ. комент.: у 2 т. / за заг. ред.: В.Я. Тацій та ін. 5-те вид., допов. –Х.: Право, 2013. Т. 1–2. 1209 с.
16. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / В. Я. Тацій, В. І. Тютюгін, В. І. Борисов та ін.; за ред.: В. Я. Тація, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 584 с.
17. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 520 с. ISBN 978-966-610-267-9 // URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca9eb628-ce1a-4764-a173-30f367b9b21e/content>
18. Мала енциклопедія кримінального права / НАН України, Київ. ун-т права; за заг. ред.: Ю. Л. Бошицького, З. А. Тростюк. К. : Кондор, 2012. 284 с.
19. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка В. В. Чернея. Юрінком Інтер. 2018. 1064 с.
20. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України 11-те вид., перероб. і доповн. / За ред.. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. К.: «ВД «Дакор», 2019. 1384 с.
21. Нікіфорова Т.І. Теорія і практика застосування заходів кримінально-правового характеру: навчальний посібник. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2020. 175 с. ISBN 978-617-7572-35-9 // URL : http://www.univer.km.ua/statti/Posibnik_TPZZKPKh.pdf
22. Новітні кримінально-правові дослідження – 2023 : Альманах наукових праць / за ред. д.ю.н., професора О.В. Козаченка, доктора філософії в галузі права (PhD), доцента О.М. Мусиченко. Миколаїв: Іліон, 2023. 259 с. // URL:

<http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/24761/%D0%90%D0%9B%D0%AC%D0%9C%D0%90%D0%9D%D0%90%D0%A5%202023.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

23. Новели кримінального законодавства України, прийняті в умовах воєнного стану: наук.-практ. комент. / А. А. Вознюк, О. О. Дудоров, Р. О. Мовчан, С. С. Чернявський та ін. ; за ред. А. А. Вознюка, Р. О. Мовчана, В. В. Чернея. Київ : Норма права, 2022. 278 с. ISBN 978-617-7850-52-5 // URL: https://www.naiu.kiev.ua/files/naukova-diyalnist/naukovi-laborator/lab_nni1/2023/novely_krym_zakon_2022.pdf

24. Правові висновки Верховного Суду України щодо застосування норм кримінального права (2011-2017 роки) / уклад. О. П. Горох, А. А. Музика ; за заг. ред. А. А. Музики. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 845 с.

25. Правові позиції Європейського суду з прав людини: аналітичний огляд / О.М. Дроздов, О.В. Дроздова; за заг. ред. О.М. Дроздова, М.С. Ковтун, В.І. Ковтуна. Харків: Фактор, 2018. 624 с.

26. Рішення Європейського суду з прав людини в кримінальних справах. Захист життя, здоров'я, честі та гідності / за заг. ред. В.С. Ковальського. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 296 с.

27. Савченко А.В. Кримінальне право України. Загальна частина. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 156 с.

28. Судово-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. А.В. Савченка. К.: Центр учб. л-ри, 2013. 1272 с.

29. Сухонос В.В., Білокінь Р.М. Кримінальне право. Загальна частина: підручник / за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.В. Сухоноса. Суми: Університетська книга, 2018. 420с.

3.3. Допоміжні джерела

Тема 1. Кримінальне право як галузь права та юридична наука. Джерела кримінального права

1. Бабікова О.С. Принципи права як основа діяльності європейського суду з прав людини та їх вплив на вітчизняне судочинство. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №1. С.345-348 // URL: http://www.lsej.org.ua/1_2023/83.pdf

2. Баулін Ю., Тацій В. Завдання вітчизняної кримінально-правової науки в умовах реформування кримінального законодавства України. Право України. 2020. № 2. С. 17–30.

3. Баулін Ю. В. Воєнно-кримінальне право України: поняття, зміст, юридична форма / Ю. В. Баулін // Кримінально-правові відповіді на виклики воєнного стану в Україні: матеріали міжнар. наук.-конф., м. Харків, 5 трав. 2022 р. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Нац. шк. суддів України, Всеукр. асоц. кримін. права, НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. - Харків: Право, 2022. - С. 11-18. // URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/handle/123456789/19687>

4. Борисов В.І. Державна політика у сфері боротьби зі злочинністю та її напрямки / В.І. Борисов // Проблеми законності: респ. міжвідом. наук. зб. / відп. ред. В. Я. Тацій. Х.: Нац. юрид. акад. України, 2009. Вип. 100. С. 305–312.

5. Грищук В.К. Кодифікація кримінального законодавства України: Проблеми Історії і методології. Львів: Світ, 1992. 168с.

6. Грищук В. К. Системні зв'язки кримінального законодавства України як регулятивного феномена // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – К. : НАУ, 2022. – № 1 (62). Ст. 170-179. // URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/57825>

7. Ільченко І. Деякі питання застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в Україні // Право України. 2009. № 10. С. 145-148.

8. Житний О. О. Кримінальне право України в міжнародному вимірі (порівняльно-правовий аналіз): монографія. Харків : Одиссей, 2013. 376 с.

9. Киричко В. М. Про особливості кримінального права, обумовлені воєнним станом, та їх відображення в кримінальному кодексі України / В. М. Киричко // Кримінально-правові відповіді на виклики воєнного стану в Україні : матеріали міжнар. наук.-конф., м. Харків, 5

- трав. 2022 р. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Нац. шк. суддів України, Всеукр. асоц. кримін. права, НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. - Харків: Право, 2022. - С. 35-42. // URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/handle/123456789/19689>
10. Колесник М.О., Прибиткова Н.О. До характеристики спеціальних (галузевих) принципів кримінального права. Вісник кримінологічної асоціації України.2023.No1(28). С. 197-207. // URL: <http://vca.univd.edu.ua/index.php/vca/article/view/50/27>
11. Концепція реформування Кримінального кодексу України та інших актів чинного законодавства про відповідальність за правопорушення у публічній сфері. Концептуальні засади нової редакції Кримінального кодексу України : матеріали Міжнар. наук. конф., м. Харків, 17–19 жовт. 2019 р. / редкол.: В. Я. Тацій (голов. ред.), А. П. Гетьман, Ю. В. Баулін та ін. Харків : Право, 2019. С. 21–28.
12. Кузембасв О.С Джерела кримінально-правового регулювання в Україні // SCIENTIFIC-DISCUSSION # 8 (8), 2017 URL : <http://dspace.onua.edu.ua/>
13. Наден О.В. Теоретичні основи кримінально-правового регулювання в Україні : монографія / О.В. Наден. Х.: Право, 2012. 266 с.
14. Огаренко Є.А., Огаренко Т.Ю. Аналіз принципів кримінального права України і Європейського союзу як основи адаптації кримінального законодавства. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №6. С.470-472 // URL: http://www.lsej.org.ua/6_2023/109.pdf
15. Панов М. І. Джерела кримінального права: поняття, види, правове значення // Право України. 2017. №6. С. 80-89
16. Пономаренко Ю. А. Основні виклики, що постали перед кримінальним правом України з початком широкомасштабної фази війни, та відповіді законодавця на них / Ю. А. Пономаренко // Кримінально-правові відповіді на виклики воєнного стану в Україні : матеріали міжнар. наук.-конф., м. Харків, 5 трав. 2022 р. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Нац. шк. суддів України, Всеукр. асоц. кримін. права, НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. - Харків: Право, 2022. - С. 18-35. // URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/handle/123456789/19688>
17. Стрельцов Є. Деякі роздуми про правову сутність та соціальні завдання кримінального права. Право України. 2010. № 9. С. 102 - 106.
18. Тацій В. Актуальні проблеми сучасного розвитку кримінального права // Право України. 2010. № 9. С. 4 -8.
19. Тацій В. Я. Кримінальне право України в умовах війни / В. Я. Тацій // Кримінально-правові відповіді на виклики воєнного стану в Україні : матеріали міжнар. наук.-конф., м. Харків, 5 трав. 2022 р. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Нац. шк. суддів України, Всеукр. асоц. кримін. права, НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. - Харків: Право, 2022. - С. 8-10. // URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/handle/123456789/19686>
20. Туляков В. Кримінальне право сучасності: криза доктрини чи криза юрисдикції? // Право України. 2010. № 9. С. 40 - 44.
21. Туляков В.О. Режими кримінально-правового регулювання у європейському вимірі. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №4. С. 539-542 // URL: http://www.lsej.org.ua/4_2023/128.pdf
22. Фесенко Є. Сучасні завдання кримінально-правової науки (Загальна частина) // Право України. 2010. № 9. С. 66 – 69.
23. Фріс П. Л. Кримінально-правова політика Української держави: теоретичні, історичні та правові проблеми: монографія. К. : Атіка, 2005. 332 с.

Тема 2. Кримінальний закон

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 18.04.61 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048#Text
2. Віденська конвенція про консульські зносини від 24.04.63 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_047#Text
3. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>

4. Європейська конвенція про видачу правопорушників 13.12.57р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text
5. Європейська конвенція про нагляд за умовно-засудженими або умовно-звільненими правопорушниками. 1964 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_007#Text
6. Європейська конвенція про передачу провадження в кримінальних справах від 15 травня 1972 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_008#Text
7. Конвенція про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для відбування покарання в державі, громадянами якої вони є. 19 травня 1978 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_831#Text
8. Конвенція про привілеї та імунітети Об'єднаних націй від 13.02.46р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_150#Text
9. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 18 грудня 1966 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
10. Мінська конвенція країн СНД про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 22 січня 1993 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009#Text
11. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні від 10.06.93 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198/93#Text>
12. Аналіз судової практики застосування зворотної дії закону про кримінальну відповідальність у часі. Вісник Верховного Суду України. 2015. № 9. С. 33–40. . URL : [https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/4E106A1CAAC05D6BC2257EFA002FFE2E](https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/4E106A1CAAC05D6BC2257EFA002FFE2E)
13. Берзін П. С. Особливості передбачених Кримінальним кодексом України ситуацій поєднання дії кримінального закону в просторі та за колом осіб. Вісник кримінального судочинства. 2017. № 1. С. 103–115. URL : https://vkslaw.knu.ua/images/verstka/1_2017_Berzin.pdf
14. Дмитрук М. «Мертві норми» КК України: спроба наукового пояснення поняття та причин виникнення // Право України. 2010. № 6. С. 226.
15. Ковальова Т. І. Екстериторіальна дія закону України про кримінальну відповідальність у просторі. Юридична наука. 2017. № 7. С. 4–24. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2017_7_3
16. Ковальова Т. І. Територіальна дія Закону України про кримінальну відповідальність у просторі. Юридична наука. 2017. № 5. С. 65–94. . URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2017_5_7
17. Шаблистий В. В. Нові виклики зворотної дії закону про кримінальну відповідальність у часі. Вісник Кримінологічної асоціації України : зб. наук. пр. 2017. № 1 (15). С. 159–166.

Тема 3. Поняття кримінального правопорушення та його види

1. Беккариа Чезаре. О преступлениях и наказаниях. 5-е изд., заново исправл. и увеличенное. - М.: Стелс, 1995. – 304 с.
2. Галушко Б. С. Поняття злочину в кримінальному праві України. URL :: <http://www.apdp.in.ua/v68/89.pdf>
3. Дудоров О.О. Поняття злочину. Класифікація злочинів. Вісник Асоціації кримінального права України. 2013. № 1(1)
4. Зінченко І.О., Тютюгін В.І. Одиничні злочини: поняття, види, кваліфікація. Х.: ФІНН, 2010. 256 с.
5. Костенко О. Злочин і відповідальність за нього у світлі соціального натуралізму (щодо соціально-натуралістичної доктрини кримінального правознавства). Право України. 2010. № 9. С. 31.
6. Кочуріна Д.В. Типологія необережних злочинів за кримінальним кодексом України. URL: [http://files.visnikkau.org/200001876-827c88376a/2\(16\)2017.pdf](http://files.visnikkau.org/200001876-827c88376a/2(16)2017.pdf)
7. Крайник Г.С., Овчаренко А.Є. Поняття та ознаки злочину за кримінальним законодавством України. URL : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/11/72.pdf>

8. Кривоченко Л.М. Класифікація злочинів за ступенем тяжкості у Кримінальному кодексі України: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2010. 120 с.
9. Кримінальний проступок у доктрині та законодавстві / авт. кол.: В. О. Туляков, Г. П. Пімонов, Н.І. Мітріцан [та ін.] ; за заг. ред. В. О. Тулякова. Одеса: Юрид. літ-ра, 2012. 424 с.
10. Турлова Ю.А. Деякі питання визначення кримінального проступку та його видів. Актуальні проблеми сучасної юриспруденції. № 6. 2019. С. 175–180. URL : http://apnl.dnu.in.ua/6_2019/41.pdf
11. Федотова Г.В. Кримінальний проступок як вид кримінального правопорушення. Наука і правоохорона. 2017. №4(38). С. 219-225
12. Хавронюк М.І. Проступок, його сутність і порядок досудового розслідування та судового розгляду: новітні середньоазійські підходи порівняно з уже відомими. Право України. 2020. № 2. С. 119–137. URL : <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/19388?show=full>

Тема 4. Поняття кримінальної відповідальності, склад кримінального правопорушення та його види

1. Брич Л. П. Теорія розмежування складів злочинів: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. 712 с. URL : http://nbuviar.gov.ua/images/dorobku_partneriv/Bruch.pdf
2. Бучківська В.Л. Стан сильного душевного хвилювання в юридичній науці та судовій практиці. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №3. С.373-377// URL: http://www.lsej.org.ua/3_2023/87.pdf
3. Грищук В. К. Поняття, види, підстави і форми реалізації кримінальної відповідальності. Вісник Асоціації кримінального права України. 2013. № 1 (1). С. 50–65. URL:http://nauka.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/07/1_4.pdf.
4. Грищук В. К. Філософсько-правове розуміння відповідальності людини: монографія. Хмельницький: Хмельниц. ун-т упр. та права, 2012. 736 с.
5. Здепська В.С., Мхитарян А.С., Горностай А.В. Воєнний та надзвичайний стан як обставини, що впливають на кваліфікацію кримінального правопорушення та призначення покарання. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №6. С.465-469 // URL: http://www.lsej.org.ua/6_2023/108.pdf
6. Коржанський М.Й. Кваліфікація злочинів: навчальний посібник. 2-ге видання. К.: Атіка, 2002. 640 с.
7. Коломієць Ю. Ю. Кримінальний закон та позитивна кримінальна відповідальність. Актуальні проблеми держави і права. 2005. Вип. 25. С. 457–460. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2005_25_107.
8. Кузнецов В.В., Савченко А.В. Теорія кваліфікації злочинів: підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. В.І. Шакуна. 4-те вид., перероб. К.: Алерта, 2012. 316 с.
9. Куц В. М. Теорія кримінальної відповідальності [Електронний ресурс] : навч. посібник. URL: [https:// law.wikireading.ru/8067](https://law.wikireading.ru/8067).
10. Литвинов О. М., Митрофанов І. І. Концептуальна модель механізму реалізації кримінальної відповідальності : монографія. Харків: Золота миля, 2017. 180 с.
11. Марін О.К. Кваліфікація злочинів при конкуренції кримінально-правових норм: монографія. К.: Атіка, 2003. 224 с.
12. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навч. посібник. К.: Юрінком Інтер, 2006. 704 с.
13. Наконечна І. М. Поняття кваліфікуючих (особливо кваліфікуючих) ознак складу злочину // Часопис Київського університету права. 2013. №4. С. 313-316
14. Основи кваліфікація злочинів: навч. посібник / за ред. М. І. Панова. Харків : Право, 2019. 378 с.
15. Павліченко Є.В., Бобошко О.М. Сутність кримінальної відповідальності та її специфічні ознаки. Нове Українське право. 2023. №1. С. 188-193 // URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/443/396>

16. Панов М. Кримінальна відповідальність: поняття, принципи, підстава // Право України. 2012. № 6. С. 227.
17. Сердюк П. Концепція позитивної кримінальної відповідальності як нормативний паронім загальних кримінально-правових відносин у доктрині кримінального права // Право України. 2010. № 11. С. 154.
18. Сухонос В. В., Сухонос В. В. (мол.) Склад злочину: закон, теорія та практика: монографія. Суми: Університетська книга, 2018. 200с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/65900>

Тема 5. Об'єкт кримінального правопорушення

1. Демидова Л. Майнова шкода в системі елементів злочину. Підприємництво, господарство і право. 2011. № 1. С. 52.
2. Коржанський М.Й. Об'єкт і предмет злочину: монографія. Дніпропетровськ : Юрид. акад. МВС, Ліра ЛТД, 2005. 252 с.
3. Костенко О., Ландіна-Виговська А. Поняття об'єкта злочину: дискусію варто продовжити. Право України. 2008. № 4. С.101.
4. Музика А.А., Лащук Є.В. Предмет злочину: теоретичні основи пізнання: монографія. К.: Вид. Паливода А. В., 2011. 192 с.
5. Никифоров Б.С. Объект преступления по советскому уголовному праву: монография. М., 1960. 232 с.
6. Сенаторов М.В. Потерпілий від злочину в кримінальному праві / за ред. В.І. Борисова. Х. : Право, 2006. 208 с.
7. Тацій В. Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві: монографія. Харків: Право, 2016. 256 с.
8. Трубников В. М. Поняття об'єкта злочину з нових позицій // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія Право. 2009. Вип. 1. С. 14–17.
9. Шевчук В.В., Охман О.В. Об'єкт злочину за кримінальним правом України. Вісник ХУУП. 2006. № 2. С. 243-249.

Тема 6. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення

1. Берзін П. С. Злочинні наслідки: поняття, основні різновиди, кримінально-правове значення: монографія. К.: Дакор, 2009. 736 с.
2. Демидова Л.М. Проблеми кримінально-правової відповідальності за заподіяння майнової шкоди в Україні (майнова шкода як злочинний наслідок): теорія, закон, практика. Харків: Право, 2013. 752 с.
3. Кудрявцев В. Н. Объективная сторона преступления: монография. М.: Госюриздат, 1960. 244 с.
4. Кубальський В. Н., Браславець К. П. Теорії причинного зв'язку у науці кримінального права. Юридичний вісник 4 (49) 2018. С. 176-181
5. Локтіонова В.В. Ознаки об'єктивної сторони злочину та місце серед них злочинних наслідків. URL : http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2012/1_2012/53.pdf
6. Мочкош Ян. Про теорії причинного зв'язку в кримінальному праві. Публічне право. № 2 (30) (2018). С 119-125
7. Рудковська М. Р. Значення об'єктивної сторони складу злочину для характеристики суспільної небезпеки діяння. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2017. №2 С. 334-342
8. Фесенко Є.В. Особливості наслідків та причинного зв'язку у злочинах з матеріальним складом. URL : <http://e-pub.aau.edu.ua/index.php/chasopys/article/viewFile/589/609>
9. Ярмыш Н.Н. Теоретические проблемы причинно-следственной связи в уголовном праве (философско-правовой анализ): монография. – Харьков: Право, 2003. – 512 с.

Тема 7. Суб'єкт кримінального правопорушення

1. Бараненко Д. В. Спеціальний суб'єкт злочину: кримінально-правовий аналіз: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2009. 220 с

2. Бурдін В. М. Осудність та неосудність (кримінально-правове дослідження). Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 780 с.
3. Вереша Р. В. Суб'єкт злочину: наук.-практ. посібник. Київ: Алерта, 2014. 44 с.
4. Зайцев О. В. Обмежена осудність у кримінальному праві України: монографія. Харків: Майдан, 2007. 240 с.
5. Зайцев О. В. Деякі проблеми визначення формули неосудності у кримінальному праві України. Вісник Асоціації кримінального права України: електрон. наук. фах. вид. 2015. № 1 (4). С. 113–123. URL : <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/8520>
6. Клименко В.А., Первомайський В. Б., Приходько Т. М. Обмежена осудність: поняття, критерії та примусове лікування: монографія. К.: Атіка, 2011. 180 с.
7. Ландіна А.В. Спеціальний суб'єкт злочину: порівняльно-правовий аспект // Вісник Асоціації кримінального права України. 2018. № 1(10) .С. 54-63
8. Лень В. В. Осудність у кримінальному праві і законодавстві: монографія. Д.: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, Ліра ЛТД, 2008. 180 с.
9. Максимович Р.Л. Поняття службової особи у кримінальному праві України: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2008. 304 с.
10. Осадча А. С. Спеціальний суб'єкт злочину: генезис, функції, проблеми кваліфікації: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2015. 20 с.
11. Цепень М. Розроблення та застосування категорії обмеженої осудності у вітчизняній правозастосовній практиці // Право України. 2006. № 7. С. 79-82.
12. Чорней С. В. Щодо питання про ознаки повної осудності. Часопис Київського університету права. 2014. № 2. С. 341–344. URL : http://kul.kiev.ua/images/chasop/2014_2/Chas14_2.pdf

Тема 8. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення

1. Бабанін С. В. Змішана форма вини у кримінальному праві України. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2014. № 2. С. 186–192. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2014_2_28
2. Бурдін В. Зміст вини: проблема співвідношення інтелектуальних та вольових аспектів. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2012. Вип. 56. С. 355–365.
3. Вереша Р.В. Сучасні теорії (концепції) вини в науці кримінального права. Вісник Академії адвокатури України том 12 число 1(32) 2015. С. 79-94
4. Вереша Р.В. Вина і норми Загальної частини КК України URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vaau_2016_13_1_6
5. Вереша Р. В. Загальна теорія вини у кримінальному праві. Часопис цивільного і кримінального судочинства. № 2(35) 2017. С. 171-182.
6. Вереша Р.В. Поняття вини як елемент змісту кримінального права України: монографія. К.: Атіка, 2005. 224 с.
7. Вереша Р.В. Проблеми суб'єктивної сторони складу злочину: монографія. К.: Алерта, 2018. 432 с.
8. Гримайло В. Окремі питання інституту вини у КК України. Підприємництво, господарство і право. 2008. № 3.
9. Палій М. Помилки у визначенні міри покарання в кримінально-правових санкціях (постановка проблеми). Юридична Україна. 2009. № 8. С. 113.
10. Савченко А.В. Мотив і мотивація злочину: монографія. К.: Атіка, 2002. 144 с.
11. Шевченко Є.О., Зінченко І.О. Змішана вина у кримінальному праві України: її види та вплив на кваліфікацію кримінальних правопорушень (Частина перша). Економічна теорія та право. №1 (52) 2023. С.87-104 // URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/Economic-Theory-and-Law-2023-1-87-104.pdf>
12. Шевченко Є.О., Зінченко І.О. Змішана вина у кримінальному праві України: її види та вплив на кваліфікацію кримінальних правопорушень (Частина друга). Економічна теорія та право. №2 (53) 2023. С.48-65 // URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/08/48-65.pdf>

Тема 9. Стадії вчинення кримінального правопорушення

13. Бурдін В. М. Стадії вчинення злочину (кримінально-правове дослідження): монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 304 с.
14. Горностай А. В. Кримінальна відповідальність за замах на злочин : монографія. Х.: Юрайт, 2013. 232 с.
15. Дякур М.Д. Доцільність поділу замаху на види та критерій такого поділу. URL : <http://lawreview.chnu.edu.ua/visnuku/st/636/20.pdf>
16. Кошель В.В., Псьота О.В. Особливості добровільної відмови: відмінність від схожих діянь особи, що підлягають кримінальній відповідальності та кримінальний проступок як вид можливого покарання. «Молодий вчений». № 5 (57). травень, 2018 р. С. 249-250
17. Красницький І. В., Щутяк Л. С. Відповідальність за замах на злочин за кримінальним правом України: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2015. 224с.
18. Крецул В.І. Добровільна відмова від злочину URL : <http://dspace.onua.edu.ua>
19. Маслак Н. В. Кримінальна відповідальність за готування до злочину: монографія. Х.: Право, 2010. 232 с
20. Тихий В. Замах на злочин. Вісник Конституційного Суду України. 2004. №4. С.91-94
21. Щутяк Л.С. Злочини, при вчиненні яких замах неможливий. Форум права. 2011. №1 С. 158-163

Тема 10. Співучасть у кримінальному правопорушенні

1. Абакумова Ю.В. Інститут співучасті в кримінальному праві України: природа, сутність, сучасні проблеми визначення: монографія. Запоріжжя: КПУ, 2012. 320 с.
2. Вереша Р.В. Співучасть у злочині: наук.-практ. посібник. Київ: Алерта, 2014. 56 с.
3. Вознюк А.А. Кримінально-правові ознаки організованих груп і злочинних організацій. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2015. 192 с.
4. Дудоров О.О., Задоя К.П. Інститут співучасті у проєкті нового кримінального кодексу України. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №3. С.387-393// URL: http://www.lsej.org.ua/3_2023/90.pdf
5. Дудоров О.О., Мовчан Р.О. Кримінально-правова протидія діяльності організованих злочинних об'єднань: аналіз законодавчих новел, визначення перспектив. Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса. 2022. №2. С. 152-167 // URL: <https://jrchdnu.donnu.edu.ua/article/view/13636/13539>
6. Загодіренко П. О. Добровільна відмова співучасників від доведення злочину до кінця. URL : <http://www.apdp.in.ua/v69/45.pdf>
7. Кваша О.О. Співучасть у злочині: структура та відповідальність: монографія. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. 560 с.
8. Копйова І.А. Змова на вчинення злочину як обов'язкова ознака співучасті. URL : <http://oaji.net/articles/2017/3229-1498464317.pdf>
9. Кваша О., Резнік Я. Змова у структурі співучасті у кримінальному правопорушенні. Історико-правовий часопис. 2018. № 1. С. 98-102.
10. Копйова І. А. Особливості призначення покарання співучасникам кримінального правопорушення. Питання боротьби зі злочинністю. 2020. Вип. 40. С. 62-72.
11. Крижановський А., Марисюк К. Класифікація форм співучасті у кримінальному правопорушенні. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія : Юридичні науки. 2020. Т. 7, № 2. С. 253-258.
12. Мисливий В. А. Організована злочинна діяльність: форми співучасті у кримінальному правопорушенні. Наука і правоохорона. 2019. № 3. С. 126-138.
13. Митрофанов І.І., Притула А.М. Співучасть у злочині: навч. посіб. О.: Фенікс, 2012. 208 с.
14. Орловський Р.С. Критерії поділу співучасників на види. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна № 1106. Серія «ПРАВО». Випуск № 17, 2014. С. 175-179
15. Орловський Р.С. Кримінально-правове значення форм співучасті. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2014. С. 218-222

16. Орловський Р. С. Теоретичні та методологічні проблеми інституту співучасті у кримінальному праві України: монографія. Харків: Право, 2019. 624 с.
17. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями: постанова Пленуму Верховного Суду України № 13 від 23.12.2005р. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-05#Text>
18. Семко М. О., Шаблевська І. Ю. Проблематика визначення співучасті у кримінальному правопорушенні. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. 2018. № 4. С. 22-27.
19. Ус О. В. Кримінальна відповідальність за підбурювання до злочину: монографія. Харків: Видавець ФО-П Вапнярчук Н. М., 2007. 264 с.
20. Фільчакова Ю.І. Поняття потурання за кримінальним правом України. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №6. С.502-504 // URL: http://www.lsej.org.ua/6_2023/116.pdf

Тема 11. Множинність кримінальних правопорушень

1. Антонюк Н.О. Множинність злочинів: до питання про вдосконалення диференціації кримінальної відповідальності. Наукові записки інституту законодавства Верховної Ради України. 2020. №3. С.6-13
2. Бажанов М.И. Множественность преступлений по уголовному праву Украины. Харьков: Право, 2000. 128 с.
3. Грищенко О.П. Фікція в кримінально-правовому інституті рецидиву злочинів. Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра. 2018. №1(3). С. 144-149. URL : <https://academysps.edu.ua/wp-content/uploads/2018/08/Grishhenko-O.-P..pdf>
4. Гуцуляк М., Лакіза А. Ретроспективний аналіз визначення поняття повторності злочинів як виду множинності. Підприємництво, господарство і право. 2020. №4. С. 288-291. URL : <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2020/4/50.pdf>
5. Євдокімова О. Кримінальна відповідальність за повторність кримінальних проступків. Підприємництво, господарство, право. 2020. №8. С. 227-231. URL : <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2020/8/38.pdf>
6. Зінченко І.О., Тютюгін В.І. Множинність злочинів: поняття, види, призначення покарання : монографія.. Х.: ФІНН, 2008. 336 с.
7. Колос О.В. Повторність злочинів у кримінальному праві України: монографія. Ірпінь: УДФСУ, 2018. 304 с.
8. Кравчук Г.В. Поняття та юридична характеристика множинності злочинів. Студентський вісник Національного університету водного господарства та природокористування. 2017. №2 (8). С. 129-131. URL : http://ep3.nuwm.edu.ua/9962/1/%D0%9A%D1%80%D0%B0%D0%B2%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%93.%D0%92._%D0%B2%D0%B8%D0%BF.2%288%292017.pdf
9. Міщук І.П. Місце рецидиву в системі множинності злочинів. URL : http://www.lj.kherson.ua/2014/pravo05/part_3/12.pdf
10. Ободовський О. В. Триваючі злочини у кримінальному праві України: монографія. Одеса: Юридична література, 2016. 256 с.
11. Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки: постанова Пленуму Верховного Суду України № 7 від 04.06.2010р. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-10#Text>
12. Самарчук М.В. Критерії класифікації сукупності злочинів. Прикарпатський юридичний вісник. 2015. № 3(9) Том 2. С. 213-217. URL : http://www.pjv.nuoua.od.ua/v3-2_2015/48.pdf
13. Созанський Т.І. Кваліфікація сукупності злочинів: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 240 с.
14. Телефонко Б.М. Щодо норми про рецидив злочинів. Підприємництво, господарство і право. 2017. №1. С. 203-206. URL : <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2017/1/39.pdf>

15. Телефонко Б.М. Пенітенціарний і постпенітенціарний рецидив. Наукові праці НУ ОЮА. 2019. Том 24. С. 120-125. URL : <http://npnuola.onua.edu.ua/index.php/1234/article/view/645>
16. Устрицька Н.І. Кваліфікація повторності злочинів: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. 216 с.
17. Устрицька Н.І. Інститут множинності злочинів на сучасному етапі розвитку кримінального права. Молодий вчений. 2018. № 12 (64). С. 539-541
18. Устрицька Н.І. Кримінально-правовий зміст сукупності злочинів: окремі міркування. Порівняльно-аналітичне право. 2018. №6. 396-397. URL : <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2907/1/%D0%97%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%83%D0%BA%D1%83%D0%BF%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%B7%D0%BB%D0%BE%D1%87%D0%B8%D0%BD%D1%96%D0%B2.pdf>
19. Устрицька Н.І. Поняття рецидиву злочинів за кримінальним правом України. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2018. №3. С. 253-259. URL : <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2350/1/2018-3-28.pdf>

Тема 12. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

1. Авраменко С.М. Аналіз судових рішень за вчинення умисного вбивства в разі перевищення меж необхідної оборони та розмежування діянь, передбачених статтями 36, 115 та 118 КК України. Право і суспільство. 2020. № 6-2. Частина 2. С. 161-165. URL : http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/6-2_2020/part_2/26.pdf
2. Аніщук В.В. Обставина, що виключає злочинність діяння: поняття та юридична природа. URL : <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/34417/10%20An%D1%96swuk.pdf?sequence=1>
3. Андрусак Г.М. Безмежна необхідна оборона (частина 5 статті 36 КК України): актуальні проблеми вдосконалення. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №7. С.332-335 // URL: http://www.lsej.org.ua/7_2023/77.pdf
4. Байда А., Пилипенко М., Макітренко В. Особливості кваліфікації діяння, пов'язаного з ризиком, як обставини, що виключає кримінальну протиправність діяння в медичній сфері. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2021. № 1. С. 221-228. URL : https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2021/06/21_1_ua_n/38.pdf
5. Балашов І. Перевищення меж необхідної оборони: спірні питання. Право України. 2006. № 8. С.82-85
6. Бантишев О.Ф., Титула Д.В. Юридичний інститут необхідної оборони. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. №2. С. 294-296. URL : http://www.lsej.org.ua/2_2020/78.pdf
7. Баулін Ю.В. Обставини, що виключають злочинність діяння. Вісник Асоціації кримінального права України. 2014. № 1(2). С. 133-149
8. Баулін Ю.В. Обставини, що виключають злочинність діяння. Харків, 1991. 41с.
9. Баулін Ю.В. Крайня необхідність. Вісник асоціації кримінального права України. 2016. №6. Том 1. С. 422-424. URL : <http://vakp.nlu.edu.ua/article/view/173271>
10. Бачинський О.В. Стан наукової розробки виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації. ВІСНИК НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2018. Випуск 1 (37). С. 66-69. URL : <http://visnyk-prsp.kpi.ua/article/view/152842/151940>
11. Бачинський О.В. Принципи виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації. Правова позиція. 2019. № 2 (23). С. 122-129. URL : <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/3534/1/17.pdf>
12. Беззуб І. Необхідна оборона: необхідність оновлення законодавчої бази. Громадська думка про правотворення. 2020. № 14 (199). С. 5–11. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/dumka/2020/14.pdf>

13. Дудік А. О. Захист від озброєної особи як спеціальний вид необхідної оборони. Молодий вчений. 2019. № 5. Вип. 69. С. 464-466.
14. Жданова І. Про відмежування фізичного або психічного примусу від інших обставин, що виключають злочинність діяння. Підприємництво, господарство і право. 2010. - № 8. С. 156-167.
15. Кваша О.О. Обставини, що виключають злочинність діяння, у контексті конституційного права людини на самозахист. Часопис Київського університету права. 2015. №2. С. 284-287
16. Комісарова А.С. Види і способи примушування (примусу) в кримінальному праві. Юридична наука. 2020. № 2(104). С. 27-34
17. Кузнецов В.В. Сийплові М.В. Кримінально-правова характеристика виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України. URL : <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/40909>
18. Кумановський М., Кульмин А. Характеристика деяких обставин, що виключають злочинність діяння. Публічне право. 2018. № 1 (29). С. 38-44. URL : <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/29/5.pdf>
19. Луценко Ю.В., Макаренко Н.К., Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації, що вчиняють шахрайські та корупційні правопорушення. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №7. С.364-368 // URL: http://www.lsej.org.ua/7_2023/85.pdf
20. Мисливий В.А. Злочини проти безпеки дорожнього руху і крайня необхідність. URL: <https://ela.kpi.ua>
21. Мошенець Д. М. Інститут необхідної оборони у кримінальному праві України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 236 с. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/896/1/moshenets_dis.pdf
22. Навроцький Д.М. Характеристика виконання наказу або розпорядження як обставини, що виключає злочинність діяння. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2016. Серія ПРАВО. Випуск 40. Том 2. С. 90-93. URL : <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/39701/1/%D0%A5%D0%90%D0%A0%D0%90%D0%9A%D0%A2%D0%95%D0%A0%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%98%D0%9A%D0%90%20%D0%92%D0%98%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%9D%D0%90%D0%9A%D0%90%D0%97%D0%A3%20%D0%90%D0%91%D0%9E%20%D0%A0%D0%9E%D0%97%D0%9F%D0%9E%D0%A0%D0%AF%D0%94%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF.pdf>
23. Никорович Б.Д. Порівняльно-правовий аналіз інституту необхідної оборони у кримінальному праві України та зарубіжних країн. Молодий вчений. 2018. №4 (56). С. 77-80. URL : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/4/19.pdf>
24. Новиков М. Санкціонована судом крайня необхідність у теорії відшкодування фізичної шкоди, завданої злочинцем. Право України. 2013. № 1-2. С. 358-364.
25. Орловський Б.М. Уявна оборона: помилка при необхідній обороні чи самостійна обставина, що виключає злочинність діяння. URL : <http://dspace.onu.edu.ua:8080>
26. Пилипенко В. Відповідальність за виконання воєнних злочинів на виконання наказу. URL: <http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2017/4/42.pdf>
27. Плисюк Н. М. Кримінальна відповідальність за умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця: монографія. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2014. 159 с.
28. Про судову практику про необхідну оборону: постанова Пленуму Верховного Суду України від №1 26.04.2002р. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001700-02#Text>
29. Рощина І.О., Гудзь С.Д. Необхідна оборона як обставина, що виключає злочинність діяння: національний та міжнародний аспекти. Юридичний вісник. 3(28). 2013. С. 155-158

30. Собко Г.М. Психічне насильство як обставина, що виключає злочинність діяння. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 10. С. 152-156. URL : <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/10/26.pdf>
31. Собко Г.М. Психічний примус, насильство як обставина, що виключає злочинність діяння. Юридичний бюлетень. 2019. №9. С. 251-258. URL : http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2019/9_2019/36.pdf
32. Столяр Т. В. Кримінально-правова характеристика заподіяння тяжкої шкоди при перевищенні меж необхідної оборони: дис. ... канд. юрид. наук. Київ. 2016. 262 с. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/1164/1/stolyar_dis.pdf
33. Столяр Т.В. Правова природа реалізації особою права на необхідну оборону в умовах військового конфлікту в Україні. Публічне право. 2019. № 2 (34). С. 87-92. URL: <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/34/pdf/pp-2019-34-10.pdf>
34. Хавронюк М.І. Обов'язок захищати Вітчизну і нові статті Кримінального кодексу. URL: <https://rpr.org.ua/news/obov-iazok-zakhyshchaty-vitchyznu-i-novi-statti-kryminalnoho-kodeksu/>
35. Храмцов О. М. Кримінально-правова характеристика насильства при необхідній обороні (національний та міжнародний аспект). Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. 2019. № 28. С. 120–128.
36. Черняк А.М. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації у сфері міжнародного студентського обміну. Вісник кримінального судочинства. 2019. №4. С. 69-78. URL: https://vkslaw.knu.ua/images/verstka/4_2019_CHERNIAK.pdf
37. Шуп'яна М. Крайня необхідність: історико-правовий аспект законодавчого закріплення на українських землях. Юридичний вісник. 2019. №4. С. 236-243. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/908327.pdf>
38. Яценко А.М. Обставини, що виключають застосування кримінальної відповідальності та інших заходів кримінально-правового характеру. Вісник кримінологічної асоціації України. 2017. № 1 (15) С. 178-187

Тема 13. Звільнення від кримінальної відповідальності

1. Баулін Ю.В. Звільнення від кримінальної відповідальності: монографія. К.: Атіка, 2004. 296с. http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/UP/BAULIN_2004.pdf
2. Гуртієва Л.М., Лукашкіна Т.В. Деякі пропозиції щодо вдосконалення нормативного регулювання звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. №12. С. 339-344. URL : http://www.lsej.org.ua/12_2021/86.pdf
3. Дудоров О., Письменський Є. Звільнення від кримінальної відповідальності і звільнення від покарання та його відбування: порівняльно-правова характеристика. Вісник Національної академії прокуратури України. 2010. № 3. С. 46–52. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnapu_2010_3_10.
4. Кіцен Н.В. Деякі кримінально-процесуальні аспекти інституту звільнення від кримінальної відповідальності. Право і суспільство. 2020. №1 частина 2. С. 163-168. URL : http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/1_2020/part_2/29.pdf
5. Меркулова В.О. Звільнення від кримінальної відповідальності: особливості методології дослідження стимулюючого міждисциплінарного інституту. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. №3. С. 78-84. URL : <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2019/3/21.pdf>
6. Муха С.О. Передумова звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Питання боротьби зі злочинністю. 2019. Випуск 37. С. 134-150. URL : <http://pbz.nlu.edu.ua/article/view/178707>
7. Нікіфорова Т.І. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності: навчальний посібник. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2014. 96с. ISBN 978-617-7169-26-9

8. Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності: постанова Пленуму Верховного суду України № 12 від 23.12.2005р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-05#Text>
9. Ющик О.І. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки: теорія та практика. Часопис Київського університету права. 2019. №4. С 354-358
10. Ященко А. М. Чи можна примиритися з близькими родичами та членами сім'ї у разі загибелі потерпілого? Вісник Кримінологічної асоціації України. 2019. Спец. вип. С.175-184. URL : <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6029>

Тема 14. Поняття, мета, система та види покарань

1. Басалюк Н.В. Система покарань у доктрині кримінального права України. Актуальні проблеми держави і права. 2020. URL : <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/13885>
2. Беккариа Чезаре. О преступлениях и наказаниях. – 5-е изд. заново исправл. и увеличенное. - М.: Стелс, 1995. – 304 с.
3. Бойко І.Й. Кримінальні покарання в Україні (ІХ–ХХ ст.): навч. посіб. Л.: ЛНУ ім. І.Франка, 2013. 408 с.
4. Гуторова Н., Шаповалова О. Конфіскація майна за кримінальним правом України: проблеми та перспективи. Право України. 2010. № 9. С. 56.
5. Денисова Т.А. Поняття функцій покарання та їх загальна характеристика. Вісник ХУУП. 2006. №1. С. 222
6. Євдокімова О.В. Недоліки встановлення конфіскації майна у санкціях закону про кримінальну відповідальність. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №6. С.457-460 // URL: http://www.lsej.org.ua/6_2023/106.pdf
7. Євдокімова О. В. Проблеми покарання та його призначення у законотворчості та правозастосовній діяльності в умовах воєнного стану / О. В. Євдокімова // Кримінально-правові відповіді на виклики воєнного стану в Україні : матеріали міжнар. наук.-конф., м. Харків, 5 трав. 2022 р. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Нац. шк. суддів України, Всеукр. асоц. кримін. права, НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. - Харків: Право, 2022. - С. 85-91. // URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/handle/123456789/19693>
8. Книженко О. О. Санкції у кримінальному праві: монографія. Х.: НикаНова, 2011. 336 с.
9. Козаченко О.В., Зіневич А.І. Види конфіскацій за кримінальним законом України. Новітні кримінально-правові дослідження. 2015. URL : <http://dspace.onua.edu.ua>
10. Крайник Г. Штраф як вид покарання за злочини проти безпеки виробництва: зміст та практика застосування. Підприємництво, господарство і право. Кримінальне право. 2016. №3. URL : <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2016/03/27.pdf>
11. Новікова К. А. Обмеження свободи як вид покарання: монографія / наук. ред. Ю. А. Пономаренко. Харків: Право, 2019. 288 с. URL : https://pravozizdat.com.ua/image/data/Files/874/3_Obmezhenja_svobodi_jak_vnutri.pdf
12. Павлова Т.О. Види конфіскації за чинним кримінальним кодексом України. Правова держава. 2016. №23. URL : <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/handle/123456789/8881/135-140.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
13. Пироженко О. С. Покарання, що обмежують майнові права засуджених, за кримінальним правом України: монографія. Х.: НікаНова, 2012. 294 с.
14. Пономаренко Ю. А. Штраф як вид покарання у кримінальному праві України (за результатами реформи 2011 р.) : наук. нарис. Х.: Право, 2012. 80 с.
15. Про практику призначення військовослужбовцям покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні: постанова Пленуму Верховного суду України № 15 від 28.12.96р. із змінами і доповненнями від 26.12.2003р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0015700-96#Text>
16. Про практику призначення судами кримінального покарання: постанова

Пленуму Верховного суду України № 7 від 24.10.2003р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0022700-95#Text>

17. Сташис В. Актуальні питання системи покарань за Кримінальним кодексом України 2001 року // Право України. 2010. №9. С.16.

Тема 15. Призначення покарання

1. Бабанли Р.Ш. Призначення покарання в Україні: теоретико-прикладні засади. Чернігів: Десна Поліграф, 2019. 488 с. URL : http://idpnan.org.ua/files/2019/babanli-r.sh.-priznachennya-pokarannya-v-ukrayini-_teoretiko-prikladni-zasadi_-_d_.pdf

2. Волинець Р.А. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень та сукупністю вироків у практиці Верховного суду (частина 2). Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №6. С.432-436 // URL: http://www.lsej.org.ua/6_2023/101.pdf

3. Гога А.М. Особливості призначення покарання за кримінальні проступки проти життя та здоров'я. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №1. С.363-366 // URL: http://www.lsej.org.ua/1_2023/88.pdf

4. Дудоров О.О. Спеціальні засади призначення покарання. Слово Національної школи суддів України. 2013. № 1. С. 67-83. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/cln_2013_1_10

5. Євдокімова О. В. Проблемні питання призначення покарання при укладенні угоди про примирення або визнання винуватості. Право і суспільство. 2014. №2. С. 217-221 URL : <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/10800>

6. Євдокімова О.В. Проблеми правової регламентації обставин, які обтяжують покарання, у зв'язку з впровадженням кримінального проступку. Право і суспільство. 2020. №5. С.154-160. URL : http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/5_2020/25.pdf

7. Загинець-Заболотенко З.А., Чаплюк О.І. Проблеми зарахування строку перебування особи, до якої застосовувалися примусові заходи медичного характеру, у строк відбування покарання за правилами, передбаченими ч. 5 ст. 72 КК України у редакції «Закону Савченко». Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №4. С. 478-481. // URL: http://www.lsej.org.ua/4_2023/116.pdf

8. Казначєва Д.В. Проблеми призначення покарання щодо неповнолітніх. Вісник Криминологічної асоціації України. 2020. № 1 (22). С. 176-182. URL : <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8303>

9. Калмиков Д. Дивний гуманізм українського законодавця або проблеми призначення кримінального покарання окремим категоріям винних. Юридичний вісник України. 2011. № 33 (841). 20–26 серпня. С. 5; № 34 (842). 27 серпня – 2 вересня. С. 5. URL <https://pravo.org.ua/ua/news/5253->

10. Лизогуб, Я. Г. Закон як дишло, чи Суддівське свавілля: рецидив = повторність під кутом зору обставин, що обтяжують покарання. Право і безпека. 2019. № 2 (73). С. 75-81. URL : <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6358>

11. Нікітін А.О. Принципи та загальні засади призначення покарання. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2014. №7 С. 187-190. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2014_7_47.

12. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду щодо призначення покарання / Упоряд.: канд. юрид. наук В. В. Щепоткіна; відпов. за вип.: канд. юрид. наук Р. Ш. Бабанли. Київ, 2019. 21 стор. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/ogljad_kks_vs.pdf

13. Омельчук О.М. Загальні засади призначення покарання: законодавче регулювання та практика застосування. Університетські наукові записки. 2013. № 4. С. 360-366 URL.: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Unzap_2013_4_45.pdf.

14. Парасюк Н.М. Новий етап гуманізації кримінально-правового впливу щодо застосування покарання у виді довічного позбавлення волі: проблема відповідності. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. №6. С. 287-292 // URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/273860/269171>

15. Про практику призначення військовослужбовцям покарання у виді тримання в

дисциплінарному батальйоні: постанова Пленуму Верховного суду України № 15 від 28.12.96р. із змінами і доповненнями від 26.12.2003р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0015700-96#Text>

16. Про практику призначення судами кримінального покарання: постанова Пленуму Верховного суду України № 7 від 24.10.2003р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0022700-95#Text>

17. Самотієвич В.О. До питання обмеження суддівського розсуду під час призначення покарання. Європейські перспективи. 2019. № 3. С. 71-77. URL : <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10836>

Тема 16. Звільнення від покарання і його відбування. Погашення та зняття судимості

1. Василенко Ю.В. Звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу засудженого для обміну як військовополоненого. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №4. С. 443-445. // URL : http://www.lsej.org.ua/4_2023/110.pdf

2. Габлей Н. Г. Окремі аспекти застосування до засудженого звільнення від відбування покарання з випробуванням як однієї з форм реалізації кримінальної відповідальності. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». Т. 29 / голов. ред. Ю. В. Цуркан-Сайфуліна ; МОН України, НУ «ОЮА». Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 55-60. URL : <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16393>

3. Горох О.П. Сучасні кримінально-правові проблеми звільнення від покарання та його відбування: Монографія. К. Видавничий дім «Дакор», 2019. 676с.

4. Горох О.П. Звільнення від покарання та його відбування за кримінальним правом України. автореф. дис. ... д-ра. юрид. наук. Київ, 2019. 43с. URL : http://idpnan.org.ua/files/2019/goroh-o.p.-zvilnennya-vid-pokarannya-ta-yogo-vidbuvannya-za-kriminalnim-pravom-ukrayini_a.pdf

5. Гритенко О. А., Чекмарьова І. М. Умовно-дострокове звільнення засудженого від подальшого відбування покарання у виді позбавлення волі під нагляд як форма прогресивної системи виконання та відбування покарання у виді позбавлення волі: доктринальні аспекти. Південноукраїнський правничий часопис. Актуальні проблеми історико-правової науки. 2020. №3. С. 179-184. URL : <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2020/3/34.pdf>

6. Давидович І. Пом'якшення призначеного покарання внаслідок зворотної дії кримінального закону: проблеми застосування ч. 3 ст. 74 Кримінального кодексу України. Підприємництво, господарство і право. 2020. №3. С. 244-250. URL : <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/3/42.pdf>

7. Єрмоєнко І. В. Сутність покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади чи займатись певною діяльністю. Молодий вчений. 2015. № 2. С. 120-123 URL : <http://molodyvcheny.in.ua/filew/11may2015/41.pdf>

8. Зеленов Г.М., Кваша О.О. Недоліки судової практики в частині звільнення від відбування покарання з випробуванням за вчинення корупційних злочинів. URL : <https://sud.ua/ru/news/blog/188728-nedoliki-sudovoyi-praktiki-v-chastini-zvilnennya-vid-vidbuvannya-pokarannya-z-viprobuvanniam-za-vchinennya-koruptsiynikh-zlochyniv>

9. Казначєєва Д.В. Актуальні проблеми умовно-дострокового звільнення від відбування покарання. Порівняльно-аналітичне право. 2018. № 4. С. 385-388. URL : <https://univd.edu.ua/science-issue/scientist/192>

10. Казначєєва, Д. В. Деякі дискусійні питання умовно-дострокового звільнення від відбування покарання. Вісник кримінологічної асоціації України. 2021. № 1(24). С. 187-194

11. Книженко О.О. Звільнення від відбування покарання з випробуванням за кримінальним правом України): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Х. Національний університет внутрішніх справ, 2003. 19 с. URL : <https://i-rc.org.ua/files/personalii/knigenko-o-o.pdf>

12. Комаровський М.Д., Трунов М.В. Інститут заміни довічного позбавлення волі: європейський та національний досвід. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №3. С.400-404 // URL: http://www.lsej.org.ua/3_2023/92.pdf
13. Конопельський В.Я., Резніченко Г.С. Деякі проблеми правозастосування звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №2. С.436-438 // URL: http://www.lsej.org.ua/2_2023/102.pdf
14. Красій М.О. Інститут судимості: проблеми теорії і практики, необхідність удосконалення Вісник Асоціації кримінального права України. 2016. № 2(7). С. 169-178. URL : <http://vakp.nlu.edu.ua/article/view/167868>
15. Крикливець Д.Є. Звільнення від відбування покарання на підставі ст. 84-1 КК України: питання правового регулювання та правозастосування. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №2. С.439-442 // URL: http://www.lsej.org.ua/2_2023/103.pdf
16. Крикливець Д.Є. Деякі питання заміни покарання у виді довічного позбавлення волі більш м'яким. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2023. Серія ПРАВО. Випуск 75: частина 2. С. 88-92 // URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/276147/271020>
17. Муратова С. О. Судимість у системі інститутів Загальної частини кримінального права України: монографія. Харків : Право, 2017. 272 с. ISBN 978-966-937-187-4 URL : https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/329/3_Sudimist%20u%20sistemi%20institutiv_Mono_vnutri.pdf
18. Олійник О.І., Звенігородський О.М. Правові аспекти формування та трансформації інституту умовного засудження в Україні. Право і суспільство. 2018. № 1. URL : http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2018/1_2018/part_1/46.pdf
19. Острогляд О.В. Інститут судимості в Україні: недоліки законодавчої регламентації. Актуальні проблеми правознавства. 2016. №1. С. 176-179. URL : <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/6902/1/%D0%9E%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B3%D0%BB%D1%8F%D0%B4%20%D0%9E..pdf>
20. Парасюк Н.М. Звільнення від відбування покарання із випробуванням за вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів: питання кримінально-правової доцільності. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 4. С. 471-474. URL : <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4055/1/%d0%bf%d0%b0%d1%80%d0%b0%d1%81%d1%8e%d0%ba%20%d0%bd.pdf>
21. Письменський Є.О. Теоретико-прикладні проблеми звільнення від покарання та його відбування за кримінальним правом України: монографія / наук. ред. д-р юрид. наук, проф. О.О. Дудоров. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2014. 728 с. URL : <http://dspace.lduvs.edu.ua/jspui/handle/123456789/238>
22. Поліщук Н.І. Звільнення від покарання за хворобою у кримінальному праві України: дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» / Поліщук Назарій Ігорович. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 238 с. URL : <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3745>
23. Положення про здійснення помилування. Затверджено Указом Президента України від 21 квітня 2015 року № 223/2015. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/902/2010>
24. Про застосування амністії в Україні. Закон України від 1 жовтня 1996 року (в редакції від 02.06 2011 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
25. Про практику застосування судами законодавства про звільнення від відбуття покарання засуджених, які захворіли на тяжку хворобу: постанова Пленуму Верховного суду України № 8 від 28.09.73р. із змінами і доповненнями 4.06.93р., 3.12.97р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
26. Про практику застосування судами України законодавства про погашення і зняття судимості: постанова Пленуму Верховного суду України №16 від 26.12.2003р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
27. Про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання і заміну невідбутої частини покарання більш м'яким: постанова Пленуму Верховного суду України № 2 від

26.04.2002р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

28. Резніченко Г.С., Мурадян Г.Р. Правова природа звільнення від відбування покарання з випробуванням. південноукраїнський правничий часопис. №4. 2020. С. 154-158. URL : <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2020/4/28.pdf>

29. Романов М.В. Звільнення від покарання: навч. посібник. Харків: Права людини, 2012. 112 с. URL : [http:// library.khpg.org/files/docs/1350337413.pdf](http://library.khpg.org/files/docs/1350337413.pdf)

30. Сийплові М.В. Судова практика звільнення від відбування покарання з випробуванням за кримінальні правопорушення, що посягають на охоронну діяльність. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. № 69 (2022). С. 367-372

31. Солдатова В.Д. Інститут помилування в Україні: основні проблеми та перспективи розвитку. Кримінологічний вимір сучасності : зб. тез доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 14 квіт. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; Кримінол. асоц. України. Харків: ХНУВС, 2022. С. 78-82. URL : <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11722>

32. Сосонська А.І. Визначення іспитового строку при застосуванні статті 75 КК України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. Том 63 (2021). URL : <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/232279>

33. Устрицька Н.І. Судимість як захід кримінально-правового характеру. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. 2017. №1. С. 3014-312. URL : <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1836/1/1-2017%2B34.pdf>

34. Чугаєвська А. Процесуальний порядок звільнення від покарання за діяння, караність якого законом усунена. Вісник Пенітенціарної асоціації України. 2019. (4). 168-177. URL : <https://visnykpau.com/index.php/journal/article/view/374>

35. Шмат М. Звільнення від відбування покарання за психічною хворобою. Вісник Пенітенціарної асоціації України. 2021. (2), 74-84. URL : <https://visnykpau.com/index.php/journal/article/view/501>

Тема 17. Інші заходи кримінально-правового характеру. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб

1. Берш А. Примусові заходи медичного характеру: сутність та правова природа. Наукові перспективи. 2021. № 5 (11). С. 227-238. URL : <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/250>

2. Берш А.Я. Примусові заходи медичного характеру: правова природа та види: автореф. автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2017. 23с. URL : <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/7804>

3. Бодунова О.М., Щербакова В.А. До питання про заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. №8. С. 356-359. URL : http://www.lsej.org.ua/8_2020/90.pdf

4. Виник А.О. Порівняльна характеристика спеціальної конфіскації як іншого заходу кримінально-правового характеру та конфіскації як виду покарання за чинним кримінальним кодексом України. південноукраїнський правничий часопис. 2019. №2. С. 26-28. URL : <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2019/2/8.pdf>

5. Дудоров О.О. Хавронюк М.І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України) / за ред. М.І. Хавронюка. К.: Ваіте, 2019. 228 с. URL https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/FNOON_Kommentar_A5.pdf

6. Кириченко В.Л. Деякі питання здійснення правосуддя у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Держава та регіони. Серія: Право. 2019 р. № 4 (66). С. 146-151. URL : http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/4_2019/27.pdf

7. Кириченко С.І., Кириченко В.Л. Методичні рекомендації для адвокатів щодо здійснення захисту, гарантованого державою «Дії захисника у кримінальному провадженні

щодо застосування примусових заходів медичного характеру». URL : http://ulaf.org.ua/wp-content/uploads/2016/09/MP_pzmmh3.pdf

8. Клименко О.В. Розвиток інституту примусових заходів медичного характеру в законодавстві країн Європи. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. 2020. № 3 (70). Том 31. С 171-175. URL : https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/3_2020/32.pdf

9. Книженко О.О. Обмежувальні заходи щодо звільненого від відбування покарання з випробуванням. вісник пенітенціарної асоціації України. 2020. № 1(11). С. 73-80. URL : <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1308314.pdf>

10. Козарійчук Д.В. Правова природа доступу до правосуддя особи, щодо якої вирішується питання про застосування примусових заходів медичного характеру. Науковий вісник публічного та приватного права 2020. Випуск 6. том 1. С. 226-231. URL : http://nvppp.in.ua/vip/2020/6/tom_1/42.pdf

11. Козаченко О. В. Обмежувальні заходи в системі заходів кримінально-правового впливу. Новітні кримінально-правові дослідження – 2019 : альманах наукових досліджень / за ред. О. В. Козаченка, О. М. Мусиченко. Миколаїв : СПД Румянцева Г. В., 2019. С. 11-19. URL : <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/17372>

12. Кондра О. Проблеми правової природи «спеціальної конфіскації» у кримінально-правових санкціях. URL : <http://radnuk.info/statti/558-kruminolog/15366-2011-01-23-02-03-02.html>.

13. Крижановський М., Яценко А. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб: монографія. Харків, Право. 2020. 264с.

14. Крижановський М. В. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб: форми, окремі аспекти застосування та перспективи запровадження нових видів. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2019. № 4. С. 217-224. URL : <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9759>

15. Литвинов О., Яценко А., Харитонов С. Конфіскація майна та спеціальна конфіскація як заходи кримінально-правового впливу на суспільно небезпечні посягання з боку фізичних осіб. Юридичний вісник України, 2020. т.27 листоп. 3 груд. (№ 47). С.6. URL : <https://yvu.com.ua/konfiskatsiya-majna-ta-spetsialna-konfiskatsiya-yak-zahody-kryminalno-pravovogo-vplyvu-na-suspilno-nebezpechni-posyagannya-z-boku-fizychnyh-osib/>

16. Ліпіна В.В. До проблеми застосування обмежувальних заходів у кримінальному праві України. Молодий вчений. 2019. № 11 (75). С. 340-343. URL : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/11/75.pdf>

17. Лосич С.В., Рутвян К.О. Складнощі застосування примусових заходів медичного характеру до обмежено осудних осіб. Форум права. 2019. №2. С. 45-51. URL : https://forumprava.pp.ua/files/045-051-2019-2-FP-Losych,Rutvian_7.pdf

18. Лукомська А.В. Поняття інституту спеціальної конфіскації майна у кримінальному законодавстві України. право і суспільство. 2020. № 6-2. частина 2. URL : http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/6-2_2020/part_2/30.pdf

19. Мірошніченко С.С. Відповідальність юридичних осіб (у контексті реформування національного кримінального законодавства). південноукраїнський правничий часопис. 2021. №1. С. 8-13. URL : <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2021/1/4.pdf>

20. Мудрецька Г.В. Накладення арешту на майно з метою забезпечення спеціальної конфіскації. Південноукраїнський правничий часопис. 2023. №1. С. 222-227. // URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2023/1/39.pdf>

21. Новікова К. А. Місце обмежувальних засобів у системі засобів кримінального права. Юридичний вісник. №2 (63). 2022.

22. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду щодо застосування спеціальної конфіскації майна як заходу кримінально-правового характеру. Рішення, внесені до ЄДРСР, із січня 2018 року по листопад 2021 року / упоряд. заступник голови Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду, канд. юрид. наук В. В. Щепоткіна, правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2021. 22 с. URL:

https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_KKS_2022_01_11.pdf

23. Павлова Т.О. Актуальні проблеми законодавчого визначення спеціальної конфіскації та її предметів у чинному Кримінальному кодексі України. Національний юридичний журнал: Теорія і практика. Квітень 2018. URL : http://jurnaluljuridic.in.ua/archive/2018/2/part_1/31.pdf

24. Павлова Т.О., Кривошличкова А.С. Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство: вітчизняний та іноземний досвід. Правова держава. 2020. №37. С. 137-142. URL : <http://pd.onu.edu.ua/article/view/201509>

25. Парасюк Н.М. Спеціальна конфіскація та інші заходи кримінально-правового характеру за вчинення злочинів терористичного характеру. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 2. С. 336-339. URL : http://www.lsej.org.ua/2_2020/89.pdf

26. Пліш Ю. Правова природа обмежувальних заходів у кримінальному праві України. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2020. Випуск 70. С. 229–235. URL : <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/law/article/viewFile/10971/11201>

27. Про практику застосування судами примусових заходів медичного характеру та примусового лікування: постанова Пленуму Верховного Суду України від 3 червня 2005 року № 7 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-05#Text>

28. Смольська Я.В., Зайцев О.В. До питання можливості визнання юридичної особи суб'єктом кримінального правопорушення та притягнення її до кримінальної відповідальності. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №4. С. 536-538. // URL: http://www.lsej.org.ua/4_2023/127.pdf

29. Тадика Є.Д., Хасія М.В. Щодо застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб у разі вчинення їх уповноваженими особами терористичного злочину. «Молодий вчений». 2018. № 4 (56). URL : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/4/22.pdf>

30. Тищенко О.І. Щодо питання повернення прокурору клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру. 2021. №4. С. 337-342. URL : <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/255541>

31. Туренко Д.В. Застосування примусових заходів медичного характеру в кримінальному процесі. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. №4. С. 68-72. URL : http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2019/4/part_3/18.pdf

32. Туренко Д.В. Проблемні питання співвідношення кримінального і кримінального процесуального законодавства при застосуванні примусових заходів медичного характеру. Вісник ХНУВС. 2020. № 2 (89). С. 258-269. URL : <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9374/>

33. Ющик О.І. Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство. Підприємництво, господарство і право. 2020. №2. С. 300-304. URL : <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/2/51.pdf>

34. Яценко А. М. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб: поняття та мета застосування. URL : <http://univd.edu.ua › science-issue › issue>

35. Яценко, А. М. Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство: порівняльний аналіз кримінального законодавства України і окремих європейських країн. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2018. № 2 (19). С. 35-45. URL : <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4423>

Тема 18. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

1. Бурдін В.М. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх в Україні: монографія. К.: Атіка, 2004. 240с.

2. Габуда А.С., Ісакова В.Р. Система примусових заходів виховного характеру потребує вдосконалення. Науковий юридичний журнал. Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. 2019. №9. С. 140-145. URL : <http://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/17172>

3. Дзюба А.Ю. Система заходів кримінально-правового впливу на неповнолітніх правопорушників за кримінальним законодавством ФРН та України. URL :: http://nauka.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/07/22_ObzorR.pdf
4. Дрозд В.Г. Звернення до суду з клопотанням про застосування примусових заходів виховного характеру. Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». URL : http://jes.nuoua.od.ua/archive/2_2018/21.pdf
5. Єремій Т. Соціальна обумовленість звільнення від кримінальної відповідальності неповнолітніх. Підприємництво, господарство і право. 2009. № 12.
6. Ковтун Н. Я. Види додаткових покарань для неповнолітніх: монографія. К. : Ін Юре, 2011. 208 с.
7. Кравчук С.Й. Історичний аспект становлення інституту кримінальної відповідальності неповнолітніх. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2023. Серія ПРАВО. Випуск 76: частина 2. С. 113-118 // URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/281493/275727>
8. Мусиченко О.М., Шурдук І.В. Система примусових кримінально-правових заходів щодо неповнолітніх. Науковий вісник ХДУ Серія Юридичні науки. 2019. № 2.Том 1. С. 50-54. URL : <http://lj.journal.kspu.edu/index.php/lj/article/view/116>
9. Назимко Є.С. Інститут покарання неповнолітніх у кримінальному праві України. Монографія. Київ. ВД «Дакор», 2018. 336с. // URL: <https://dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2023/02/nazymko-2018.pdf>
10. Палюх Л. М. Примусові заходи виховного характеру: теорія і практика застосування: навч. посіб. Л.: Львів. нац. ун-т ім. І.Франка, 2010. 214 с.
11. Про практику застосування судами України законодавства про злочини неповнолітніх: постанова Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 року № 5 URL :<https://zakon.rada.gov.ua/>
12. Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру: постанова Пленуму Верховного суду України № 2 від 15.05.2006р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
13. Саско О. І. Дискусійні аспекти ефективного застосування примусових заходів виховного характеру. Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління. 2020. №3(9). 170-179. URL : <http://journals.maup.com.ua/index.php/expert/article/view/1713>
14. Яцун О. Особливості врахування особи неповнолітнього при призначенні покарання. Підприємництво, господарство і право. 2011. № 11.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua>
2. <http://www.president.gov.ua>
3. <http://www.kmu.gov.ua>
4. <http://www.scourt.gov.ua>
5. <http://www.court.gov.ua>
6. <http://www.gp.gov.ua>
7. <http://www.nbu.gov.ua>
8. <http://www.reyestr.court.gov.ua>

ОНОВЛЕНО:

Доцент кафедри кримінального права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент
25 серпня 2023 року

_____ Віктор ЗАХАРЧУК

Доцентка кафедри кримінального права та процесу, кандидатка юридичних наук,
доцентка
25 серпня 2023 року

_____ Тетяна НІКІФОРОВА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри кримінального права та процесу
28 серпня 2023 року, протокол № 1

Завідувач кафедри, кандидат юридичних наук,
доцент
28 серпня 2023 року

_____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ